

Aanpak van de bestrijding van overvallen in Sint Maarten

Aanpak van de bestrijding van overvallen in Sint Maarten

Opdrachtgever: Raad voor de rechtshandhaving

Oktober 2015

Inhoudsopgave

Lijst met gebruikte afkortingen	5
Voorwoord	7
Samenvatting en aanbevelingen	9
Summary and recommendations	11
1. Inleiding	15
1.1 Inleiding en aanleiding	15
1.2 Doelstelling	15
1.3 Probleemstelling en onderzoeksvragen	16
1.4 Onderzoeksaanpak en -methode	16
1.5 Afbakening	16
1.6 Leeswijzer	16
2. Wetgeving, beleid en overige documenten	19
Inleiding	19
2.1 Wetgeving inzake de opsporing en vervolging van overvallen	19
2.2 Criminaliteitsbeeldanalyse	21
2.3 Beleid inzake de opsporing en vervolging van overvallen	22
2.3.1 Het OM	22
2.3.1.1 Jaarplannen en -verslagen	22
2.3.1.2 Aanwijzingen OM	23
2.3.2 Het Korps Politie Sint Maarten	23
2.3.2.1 Inrichtingsplan	23
2.3.2.2 Herziene inrichtingsplan	23
2.3.2.3 Jaarplannen	23
2.3.2.4 Notitie aanpak overvallen	24
3. Aanpak van de bestrijding van overvallen in de praktijk	27
Inleiding	27
3.1 Wetgeving inzake de opsporing en vervolging van overvallen	27
3.2 Beleid inzake de opsporing en vervolging van overvallen	27
3.3 Special Unit Robberies	28
3.3.1 Doelstellingen	28
3.3.2 Personeel	28
3.3.3 Middelen en voorzieningen	29
3.3.4 Aanpak	30
3.3.4.1 Prioritering	30
3.3.4.2 Werk-/procesbeschrijving	30
3.3.4.3 Werkwijze in de praktijk	30
3.3.4.4 Interne en externe sturing	32
3.3.4.5 Rol informatie-unit KPSM	32
3.3.4.6 Cijfers KPSM	33
3.3.4.7 Samenwerking	33
3.3.4.8 Slachtofferhulp	33
3.4 Preventie	34

4.	Analyse en conclusie	37
	Inleiding	37
4.1	Wetgeving inzake de opsporing en vervolging van overvallen	37
4.2	Beleid	37
4.3	Special Unit Robberies	38
4.3.1	Doelstellingen	38
4.3.2	Personeel	38
4.3.3	Middelen en voorzieningen	39
4.3.4	Aanpak	40
4.3.4.1	Prioritering	40
4.3.4.2	Werk- / procesbeschrijving	40
4.3.4.3	Werkwijze in de praktijk	40
4.3.4.4	Interne en externe sturing	41
4.3.4.5	Rol info-unit KPSM	41
4.3.4.6	Cijfers KPSM	42
4.3.4.7	Samenwerking	42
4.3.4.8	Slachtofferhulp	43
4.4	Preventie	43

Lijst met gebruikte afkortingen

Afkorting	Betekenis
BOB	Bijzondere opsporingsbevoegdheden
BPZ	Basispolitiezorg
CBA	Criminaliteitsbeeldanalyse
CPO	Community Police Officer
IGP-tool	Informatie gestuurde politie-tool
Info-unit	Informatie-unit
KMar	Koninklijke Marechaussee
KPSM	Korps Politie Sint Maarten
OM	Openbaar Ministerie
PV	Proces-verbaal
Raad	Raad voor de rechtshandhaving
Rijkswet politie	Rijkswet politie van Curaçao, van Sint Maarten en van Bonaire, Sint Eustatius en Saba
SUR	Special Unit Robberies
WvSr	Wetboek van Strafrecht
WvSv	Wetboek van Strafvordering

Voorwoord

In zijn Jaarplan 2015 heeft de Raad voor de rechtshandhaving (hierna: de Raad) vastgelegd welke onderzoeken in 2015 worden uitgevoerd. Eén van deze onderzoeken betreft de aanpak van de bestrijding van overvallen in de landen die onder de inspectiebevoegdheid van de Raad vallen. Dit onderzoek betreft de aanpak van de bestrijding van overvallen in Sint Maarten. Overvallen hebben niet alleen een grote impact op de slachtoffers en het veiligheidsgevoel van de samenleving als geheel maar zijn ook schadelijk voor het imago van Sint Maarten, van negatieve invloed op de economie en hebben een negatieve uitstraling naar het toerisme.

Op woensdag 5 augustus 2015 bereikte de strijd tegen overvallen een tragisch dieptepunt met een zeer gewelddadige gewapende overval in de *Frontstreet* in Philipsburg, het (toeristisch) hart van Sint Maarten, waarbij een jonge agent zwaargewond is geraakt en enkele dagen later aan zijn verwondingen is bezweken.

Overvallen zijn aan de orde van de dag op Sint Maarten. Hoewel er een afname is te zien in het aantal geregistreerde overvallen, worden de gepleegde overvallen gekenmerkt door verharding. Op klaarlichte dag worden overvallen gepleegd op onder meer woningen, banken, juweliërs en supermarkten waarbij geweld absoluut niet wordt geschuwd door de overvallers.

Dit rapport bevat de uitkomsten van het onderzoek naar de stand van zaken betreffende de aanpak van de bestrijding van overvallen in Sint Maarten. Deze bestrijding vergt speciale aandacht van het Openbaar Ministerie en de politie. Ondanks de grote toewijding van de leden van het Korps Politie Sint Maarten waarmee, voornamelijk de *Special Unit Robberies*, zich dagelijks inzet maakt de Raad zich zorgen over de huidige aanpak van de bestrijding van overvallen. Daarnaast valt vooral op preventief gebied nog zeer veel winst te behalen. De Raad dringt er op aan om de handen in een te slaan en tezamen met zowel de publieke als de private sector te komen tot een effectieve aanpak van de bestrijding van overvallen waarbij een sluitend pakket aan niet alleen tijdelijke maar ook structurele maatregelen worden ingezet op zowel preventief als repressief gebied.

Net als bij eerdere onderzoeken van de Raad het geval was, werkten de betrokken organisaties en personen op constructieve wijze mee aan het onderzoek. De Raad dankt hen nogmaals zeer hartelijk voor hun medewerking.

DE RAAD VOOR DE RECHTSHANDHAVING

mr. F.E. Richards, voorzitter
mr. Th.P.L. Bot,
mr. G.H.E. Camelia.

Samenvatting en aanbevelingen

Samenvatting

Inleiding

In Sint Maarten vinden overvallen met grote frequentie plaats. Daarmee vormen overvallen een zeer groot probleem. Overvallen hebben niet alleen een grote impact op de slachtoffers en het veiligheidsgevoel van de samenleving als geheel maar zijn ook zeer schadelijk voor het imago van Sint Maarten en hebben een negatieve invloed op de economie (toerisme). Het is dan ook van immens belang dat resultaatgericht wordt ingezet op de aanpak van de bestrijding van overvallen.

De Raad voor de Rechtshandhaving (hierna ook: de Raad) heeft onderzoek verricht naar de aanpak van de bestrijding van overvallen in Sint Maarten en daarover een rapport opgesteld. Het rapport bevat een probleemstelling aan de hand waarvan de Raad het onderzoek heeft verricht. Van de belangrijkste bevindingen, analyses en conclusies volgt hierna een beknopte weergave. Ten slotte is een achttal aanbevelingen opgenomen. Voor een volledige weergave verwijst de Raad naar zijn inspectierapport.

Probleemstelling

De centrale vraag in deze inspectie is:

“Op welke wijze is de aanpak van de bestrijding van overvallen door het Korps Politie Sint Maarten en het Openbaar Ministerie in Sint Maarten vormgegeven?”

Deze vraag heeft de Raad beantwoord aan de hand van drie deelvragen met respectievelijk de onderwerpen: de toepasselijke wetgeving en beleid, de uitoefening van bevoegdheden en de toereikendheid daarvan, en de wijze van organisatie van de aanpak van overvallen.

Juridisch kader

Uit de inspectie blijkt dat het wettelijk kader inzake overvallen *up-to-date* is en voldoende mogelijkheden biedt voor de bestrijding van overvallen. Vanuit de Procureur-Generaal is een tweetal aanwijzingen uitgegaan over de strafeis.

Aanpak overvallen

Overvallen zijn in de opsporingsfase geprioriteerd vanwege het *high impact* karakter ervan. Prioritering houdt in dat alle overvallen in onderzoek moeten worden genomen. Het korps heeft een speciaal team opgericht: de *Special Unit Robberies* (hierna ook: de *SUR*).

De aanpak van de bestrijding van overvallen is vrijwel uitsluitend repressief en incidentgericht. Ondanks de grote inzet van het *SUR*-team, de *CPO's*, de *info-unit* en *BPZ*-korpleden, zijn de resultaten van de aanpak zorgwekkend. Deze zorgen van de Raad hebben voornamelijk betrekking op de randvoorwaarden die in de praktijk noodzakelijk zijn:

- De *SUR* beschikt over onvoldoende basismiddelen (onder meer harde schijven voor de opslag van beeldmateriaal, laptops en dienstauto's) om het werk goed uit te kunnen voeren.
- De *SUR* beschikt over onvoldoende capaciteit om het werk goed uit te kunnen voeren. In de praktijk brengt dit met zich mee dat de meeste zaken niet kunnen worden uitgerechercheerd.
- Op het gebied van dossiervorming valt voor een aantal leden van het team winst te behalen. Niet iedereen heeft de mogelijkheid gehad om de cursus dossiervorming te volgen.
- Er is geen analist beschikbaar uitsluitend voor de *SUR*. Er wordt gebruik gemaakt van één analist van de *info-unit* die het gehele korps bedient.
- Er is (nog) geen bedrijfsprocessensysteem voor de recherche in gebruik genomen. Registratie vindt daardoor versnipperd plaats.
- Er is voor de teamleider meer ruimte nodig voor interne sturing.

- Voor wat betreft de externe sturing door het OM is gebleken dat vanuit het OM al geruime tijd te weinig aandacht is uitgegaan naar de geprioriteerde *high impact crime* overvallen. De officier met ruim 1,5 jaar overvallen in de portefeuille heeft nog geen invulling gegeven aan deze portefeuille. Het OM heeft geen (over-) zicht op zaken.

Gevolgen

De Raad concludeert op basis hiervan dat hetgeen werd beoogd met de prioritering van overvallen, namelijk het onderzoeken en oplossen van (vrijwel) alle overvallen, op dit moment in de praktijk niet haalbaar blijkt. De omvang en impact van overvallen dwingt volgens de Raad tot een evaluatie van de huidige aanpak van de bestrijding van overvallen door de SUR. Een goed zicht op de aard en omvang van de overvallen problematiek zou daarbij kunnen helpen.

In de opsporingsfase wordt weliswaar elke zaak in behandeling genomen maar men komt veelal niet verder dan het veiligstellen van bewijsmateriaal, opname van aangiftes en verklaringen en de administratieve verwerking daarvan. Het grote aanbod van overvallen in combinatie met de huidige aanpak resulteert erin dat veel zaken op de plank liggen (te wachten) en het aantal blijft toenemen.

Slachtofferhulp

Drie jaar na het uitbrengen van het rapport '*Slachtofferhulp in Sint Maarten*' door de Raad, wordt geconstateerd dat een Bureau Slachtofferhulp (nog) niet operationeel is in Sint Maarten. Concreet houdt dit in dat (vrijwel) geen nazorg wordt geboden aan slachtoffers van overvallen (en andere criminaliteit), terwijl dit gezien de grote *impact* van een overval op een persoon zeker gewenst is.

Preventie

Voorkomen is beter dan genezen. Op preventief gebied valt in Sint Maarten nog zeer veel winst te behalen, vooral ten aanzien van het bedrijfsleven. Preventie vereist echter een ketenaanpak waarbij zowel de overheid, het bedrijfsleven en de inwoners van Sint Maarten nauw betrokken zijn en waarin ieder zijn verantwoordelijkheid pakt.

Aanbevelingen

Op basis van de resultaten van zijn onderzoek doet de Raad de volgende aanbevelingen aan de minister van Justitie:

Aan de minister van Justitie ten aanzien van het Korps Politie Sint Maarten en het Openbaar Ministerie:

1. Stimuleer dat zowel het OM als het KPSM meer sturing aanbrengen binnen de huidige prioritering.

Aan de minister van Justitie ten aanzien van het Korps Politie Sint Maarten:

2. Draag zorg dat de *Special Unit Robberies* zo spoedig mogelijk over de basismiddelen (waaronder in elk geval harde schijven, laptops en dienstauto's) beschikt om het werk goed te kunnen uitvoeren.
3. Evalueer de huidige capaciteit van de *Special Unit Robberies* en zorg dat het team uitgebreid wordt met een adequate formatie.
4. Bezie hoe de *Special Unit Robberies* permanent de beschikking kan hebben dan wel gebruik kan maken van de benodigde analist(en).
5. Evalueer de huidige aanpak van de bestrijding van overvallen door de *Special Unit Robberies*.
6. Draag zo mogelijk zorg dat – met inachtneming van de resultaten van die evaluatie – een instructie over de aanpak van de bestrijding van overvallen wordt vastgesteld.
7. Draag zorg voor een betere registratie van overvallen om op elk gewenst moment een *up-to-date* inzicht te kunnen krijgen in de aard en omvang van de problematiek.
8. Draag zorg voor de bijscholing in dossiervorming van die medewerkers van de *Special Unit Robberies* die deze cursus nog niet hebben gevolgd.

Summary and recommendations

Summary

Introduction

With high frequency robberies take place in Sint Maarten, thus forming a serious problem. Robberies do not only have a major impact on the victims and the sense of security in society, but also have a detrimental effect on the image and economy (including tourism) of Sint Maarten. Therefore a results-oriented approach on the combat against robberies is of great importance.

The Law Enforcement Council (hereinafter: the Council) has investigated the approach to combat robberies in Sint Maarten and drafted a report. The report is based on a problem definition, which the Council addressed with its study. This summary contains a brief outline of the key findings, analysis and conclusions. A total of eight recommendations are made. For a comprehensive reflection the Council refers to its inspection report.

Central question

The central question in this inspection is:

“In what manner is the approach on the combat against robberies organized by the Police Force Sint Maarten and the public prosecutor’s office in Sint Maarten?”

The Council addressed this question on the basis of three subquestions concerning the following topics: the applicable laws and policies, the exercise of powers and the adequacy thereof, and the manner of organization of the approach of robberies.

Legal framework

The inspection revealed that the legal framework is up to date and sufficient with regards to robberies and the combat against it. The office of the Attorney General published two directives concerning the sentence requests.

Approach of robberies

Due to its high impact, robberies are prioritized in the investigation phase. Prioritization means that all robberies must be investigated. The Police Force has set up a special team for this: the Special Unit Robberies (hereafter: the SUR).

The approach to combat robberies is almost exclusively repressive and incident-based. Despite the great efforts from the SUR-team, the CPO’s, the info-unit and BPC-Force members the results achieved with the approach are alarming. This is of concern for the Council, as in first instance it relates to the prerequisite conditions that are necessary in practice:

- It lacks the SUR of basic resources (including hard drives for the storage of footage, laptops and official cars) to perform their duties well.
- The SUR has insufficient capacity to perform their duties well. In practice, this means that most of the cases cannot be investigated.
- The area of dossiers formation has room for improvement for some team members. Not everyone in the team has had the opportunity to follow the course on that subject.
- There is no analyst available, exclusively for the SUR. Therefore the Unit uses the analyst of the info unit, who serves the entire Police Force.
- There is (yet) no operational mutation and process system specific for the detective department. Therefore registration takes place fragmented.
- The team leader needs more leeway for internal control.
- With regards to case management, the inspection revealed that the prosecutor’s office has paid little attention to the prioritized high impact crime. Although the appointed prosecutor has had robberies in portfolio for more than 1.5 years now, no coordination has taken place. The public prosecutor’s office has no (over)view on strategic information with regards to robberies.

Consequences

The Council concluded that what was intended with the prioritization of robberies, namely investigating and resolving of (almost) all robberies, is not feasible on the current basis. According to the Council, the extent and impact of robberies compels for an evaluation of the current approach on the combat against robberies by the SUR. A good insight on the nature and extent of robberies as a crime could be helpful.

In the investigative phase every reported robbery is taken up, but it is mostly not investigated further, other than securing evidence, register complaints and statements. The high amount of robberies in combination with the current approach results in many cases put and remaining on the shelf (waiting) while the numbers increase.

Victim Support

Three years after the release of the Councils' report '*Victim support in Sint Maarten*', it is observed that a Victim Support Office is not (yet) operational in St. Maarten. More specifically, this means that (almost) no aftercare is provided to victims of robberies (or other crimes). Given the great impact of a robbery on its victim this situation is undesirable.

Prevention

Prevention is better than cure. Sint Maarten still has a lot to gain in the preventive area, especially with regards to the business sector. However, prevention requires a chain approach whereas the government, businesses and the people of Sint Maarten are closely involved and in which everyone takes his responsibilities.

Recommendations

Based on the results of its investigation, the Council makes the following recommendations:

To the Minister of Justice regarding the Police Force of Sint Maarten and the public prosecutor's office:

1. Encourage both the public prosecutor's office and the Police Force to execute more control over the current prioritization.

To the Minister of Justice regarding the Police Force of Sint Maarten:

2. See to it as soon as possible that the Special Unit Robberies has the basic resources it needs (including in any case, hard drives, laptops and official cars) to perform the job.
3. Evaluate the current capacity of the Special Unit Robberies and ensure that the team has an adequate formation.
4. Review how the Special Unit Robberies can permanently have the necessary analyst(s) at its disposal.
5. Evaluate the current approach of the Special Unit Robberies to combat robberies.
6. With due regard to the results of the evaluation, review how the approach on the combat against robberies can benefit from an instruction.
7. See to a better registration of robberies in order to get, and keep up-to-date, more understanding and insight of the nature and extent of the crime.
8. See to it that training in dossiers formation will be available to those members of the Special Unit Robberies which have not been able to follow this course.

Inleiding

1.1 Inleiding en aanleiding

De Raad voor de rechtshandhaving (hierna: de Raad) is op grond van artikel 3, eerste lid, sub a van de Rijkswet Raad voor de rechtshandhaving onder meer belast met de algemene inspectie op de effectiviteit en de kwaliteit van de taakuitvoering van de politie. Jaarlijks stelt de Raad een jaarplan op waarin de inspectieonderzoeken worden beschreven. Eén van de onderzoeken die in het jaar 2015 wordt verricht is de aanpak van de bestrijding van overvallen.

Overvallen vinden veelvuldig plaats in Sint Maarten en vormen een groot maatschappelijk probleem. De overvallen hebben niet alleen een grote impact op de slachtoffers en het veiligheidsgevoel van de samenleving als geheel maar zijn ook schadelijk voor het imago van Sint Maarten en van negatieve invloed op de economie (toerisme). Dit soort criminaliteit vergt derhalve speciale aandacht van het Openbaar Ministerie (hierna ook: het OM) en het Korps Politie Sint Maarten (hierna ook: het KPSM). Als gevolg hiervan is er in het land Sint Maarten prioriteit gegeven aan de bestrijding van overvallen en heeft het Korps Politie Sint Maarten een speciaal team opgericht, genaamd *Special Unit Robberies* (hierna ook: de *SUR*). Dit team is in Sint Maarten verantwoordelijk voor de bestrijding van overvallen.

De wet¹ kent het begrip overval niet. In het maatschappelijk gebruik worden overvallen met diverse bewoordingen gedefinieerd,² die echter allen op hetzelfde neerkomen, namelijk diefstal met geweld of onder bedreiging van geweld tegen personen of een poging daartoe. De Raad zal in verband met deze inspectie die handelt over de aanpak van de bestrijding van overvallen onder overvallen verstaan:

“Diefstal met geweld of onder bedreiging van geweld tegen personen of een poging daartoe”.

De Raad inspecteert de aanpak van de bestrijding van overvallen. Hierbij zal het *SUR*-team een centrale rol spelen. Naast de werkwijze van dit overvallenteam komt ook aan de orde of de bevoegdheden en de organisatorische mogelijkheden van het team afdoende zijn om op een effectieve en efficiënte wijze de bestrijding van overvallen uit te voeren. Tevens wordt de rol van het Openbaar Ministerie hierbij belicht. Op deze manier wordt inzichtelijk gemaakt hoe de aanpak van de bestrijding van overvallen in Sint Maarten is ingericht.

1.2 Doelstelling

De Raad beoogt met zijn inspectieonderzoek inzichtelijk te maken hoe de bestrijding van overvallen wordt aangepakt door de politie en het Openbaar Ministerie in Sint Maarten. Tevens wil de Raad hierbij eventuele leer- en verbeterpunten benoemen. De Raad acht het in het kader van de aanpak van de bestrijding van overvallen van belang om de wetgeving, het beleid, de bevoegdheden, de procedures en de middelen in kaart te brengen.

¹ Artikel 2:291 wetboek van Strafrecht (Nieuw). Met gevangenisstraf van ten hoogste twaalf jaren of geldboete van de vijfde categorie wordt gestraft diefstal, voorafgegaan, vergezeld of gevolgd van geweld of bedreiging met geweld tegen personen, gepleegd met het oogmerk om die diefstal voor te bereiden of gemakkelijker te maken, of om, bij betrapping op heterdaad, aan zichzelf of andere deelnemers aan het misdrijf hetzij de vlucht mogelijk te maken, hetzij het bezit van het gestolene te verzekeren.

² Op de benedenwindse (ei)landen worden overvallen veelal aangeduid met het woord 'Atrako's'. Daar in de bovenwindse (ei)landen overwegend Engels wordt gesproken zal in dit rapport het woord 'overvallen' worden gebruikt.

1.3 Probleemstelling en onderzoeksvragen

De centrale vraag in deze inspectie is:

“Op welke wijze is de aanpak van de bestrijding van overvallen door het Korps Politie Sint Maarten en het Openbaar Ministerie in Sint Maarten vormgegeven?”

Ter beantwoording van de hiervoor genoemde centrale vraag zijn de volgende deelvragen geformuleerd:

1. Wat is de toepasselijke wetgeving en beleid in het kader van overvallen?
2. Welke bevoegdheden kunnen door het korps en het Openbaar Ministerie worden uitgeoefend en zijn die voldoende toereikend?
3. Op welke wijze wordt de aanpak van de bestrijding van overvallen binnen het korps en het Openbaar Ministerie georganiseerd?

1.4 Onderzoeksaanpak en -methode

De Raad is gestart met bestudering van het wettelijk kader ten aanzien van het onderwerp. In de verdere *deskresearch* werden ook andere relevante documenten bestudeerd, waaronder beleid, jaarplannen, jaarverslagen en cijfers van het Korps Politie Sint Maarten en het Openbaar Ministerie om de prioriteiten en aanpak van overvallen op papier in kaart te brengen.

Door middel van interviews met *stakeholders* is aanvullende informatie verzameld om het onderzoek te completeren, zodat de organisatie van de aanpak van de bestrijding van overvallen in de praktijk inzichtelijk kan worden gemaakt. De Raad heeft in totaal 12 interviews gehouden met leden van het Openbaar Ministerie, de *Special Unit Robberies*, de korpsleiding en de informatie-unit (hierna ook: de info-unit). Van de interviews zijn verslagen gemaakt en deze zijn ter validering aan de personen voorgelegd. Tevens zijn de betrokken instanties door de Raad in de gelegenheid gesteld om op het inspectierapport te reageren. Met uitzondering van het Openbaar Ministerie is van alle betrokkenen een reactie ontvangen.

Voorts zijn bij het korps cijfers opgevraagd en bestudeerd. Hierbij is in acht genomen of ze al dan niet betrouwbaar zijn. Ten slotte zijn openbare bronnen zoals berichtgeving in kranten nader bekeken.

1.5 Afbakening

Onderwerp van onderzoek is de aanpak van de bestrijding van overvallen door het Korps Politie Sint Maarten en het Openbaar Ministerie. Andere diensten en organisaties blijven in dit onderzoek buiten beschouwing.

De Raad onderzoekt specifiek binnen het korps de organisatie van het overvallenteam, genaamd *Special Unit Robberies*. De andere teams en afdelingen van het korps blijven buiten beschouwing, voorzover die niet betrokken zijn bij de bestrijding van overvallen.

Het onderzoek heeft betrekking op de periode van januari 2015 tot en met juni 2015.

1.6 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 bespreekt de Raad de wetgeving, het beleid en de overige documenten die relevant zijn bij de aanpak van de bestrijding van overvallen. Vervolgens komt in hoofdstuk 3 de uitvoeringspraktijk aan de orde. Hierin wordt zowel de rol van het overvallenteam als die van het Openbaar Ministerie belicht. Voorts bevat hoofdstuk 4 de analyses en conclusies van de Raad.

2

Wetgeving, beleid en overige documenten

Inleiding

In dit hoofdstuk bespreekt de Raad de relevante wetgeving, het beleid en de plannen ten aanzien van het onderwerp aanpak van de bestrijding van overvallen. Eerst komt de wetgeving aan bod, waarna achtereenvolgens relevante beleidsstukken van de verschillende bij de bestrijding van overvallen betrokken organisaties uiteengezet worden.

2.1 Wetgeving inzake de opsporing en vervolging van overvallen

De Sint Maartense wetgeving bevat geen artikelen specifiek betrekking hebbend op overvallen. Voorts is in de wetgeving niet in een definitie van overvallen voorzien. Van belang is derhalve een aantal artikelen in de Rijkswet Politie,³ het Wetboek van Strafvordering (hierna ook: WvSv)⁴ en het Wetboek van Strafrecht (hierna ook: WvSr)⁵. Het betreft de artikelen over de algemene taken van de politie en meer specifieke artikelen over aangifte, bijzondere bevoegdheden, (poging tot) diefstal (met geweld) en afpersing.

Rijkswet politie

Artikel 8, eerste lid, onder b Rijkswet politie verplicht het politiekorps van Sint Maarten ertoe om onderzoeken te verrichten naar onder andere misdrijven, die gezien de ernst of frequentie dan wel het georganiseerd verband waarin ze worden gepleegd een ernstige inbreuk op de rechtsorde maken.

De Memorie van Toelichting vermeldt, dat het genoemde artikel 8 niet voorschrijft op welke wijze de onderzoeken moeten worden georganiseerd in het korps.⁶ Die kunnen worden ondergebracht bij een algemene rechercheafdeling, maar ook bij daartoe aangewezen rechteamts of op welke wijze ook, mits maar duidelijk is welk organisatieonderdeel belast is met de onderzoeken.

Wetboek van Strafvordering

Voordat Sint Maarten een land werd ontbrak bijna geheel een wettelijke regeling om heimelijk opsporingsmethoden in te zetten. Als gevolg daarvan is in 2012 een aantal bijzondere opsporingsbevoegdheden van een wettelijke grondslag voorzien.⁷ Het betreft het stelselmatig observeren, het infiltreren, de pseudokoop en -dienstverlening, het stelselmatig inwinnen van informatie, de bevoegdheden in een besloten plaats, het opnemen van vertrouwelijke informatie en het vorderen van gegevens. In de opsporingsfase kan met name de laatst genoemde bevoegdheid, het vorderen van gegevens, van belang zijn bij overvallen. Het artikel 177s WvSv bepaalt dat:

- “1. De officier van justitie kan in het belang van het onderzoek van degene die daarvoor redelijkerwijs in aanmerking komt en die anders dan ten behoeve van persoonlijk gebruik gegevens verwerkt, vorderen bepaalde opgeslagen gegevens of vastgelegde gegevens van een persoon te verstrekken. De vordering kan betrekking hebben op gegevens die ten tijde van de vordering zijn verwerkt, dan wel na het tijdstip van de vordering worden verwerkt, in geval van:
- verdenking van een misdrijf waarvoor voorlopige hechtenis is toegelaten;
  - aanwijzingen van een terroristisch misdrijf.”

³ Rijkswet van 7 juli 2010, houdende regeling van de inrichting, de organisatie, het gezag en het beheer van de politie van Curaçao, van Sint Maarten en van Bonaire, Sint Eustatius en Saba en de onderlinge samenwerking tussen de politie van Curaçao, van Sint Maarten en van Bonaire, Sint Eustatius en Saba (Rijkswet politie), Stb. 2010, 387.

⁴ Landsverordening van 5 november 1996 houdende vaststelling van een nieuw Wetboek van Strafvordering, A.B. 2010, GT no. 1 en A.B. 2010, GT no. 30.

⁵ Landsverordening van de 13e december 2012 houdende vaststelling van een nieuw Wetboek van Strafrecht, AB 2013, no. 2, AB 2015, no.9.

⁶ Memorie van toelichting bij Rijkswet van 7 juli 2010, houdende regeling van de inrichting, de organisatie, het gezag en het beheer van de politie van Curaçao, van Sint Maarten en van Bonaire, Sint Eustatius en Saba en de onderlinge samenwerking tussen de politie van Curaçao, van Sint Maarten en van Bonaire, Sint Eustatius en Saba (Rijkswet politie).

⁷ Landsverordening van de 30e augustus 2012 houdende wijziging van het Wetboek van Strafvordering (Bijzondere opsporingsbevoegdheden en andere spoedeisende veranderingen), AB 2012, no. 25.

Wetboek van Strafrecht

Sint Maarten heeft per 1 juni 2015 een nieuw wetboek van Strafrecht. De Raad neemt dit nieuwe wetboek als uitgangspunt. De Raad merkt hierbij op dat de voor dit onderzoek relevante wetsteksten in zowel het 'oude' als in het 'nieuwe' wetboek grotendeels overeenkomen. Gezien dit onderzoek van de Raad grotendeels de periode voor de inwerkingtreding van het 'nieuwe' WvSr bestrijkt, vermeldt de Raad de 'oude' wetstekst voorzover relevant in de noot.

Voor wat betreft de vervolging van overvallen spelen de artikelen over diefstal (met geweld) en afpersing een belangrijke rol. Het artikel 2:288 van het WvSr (nieuw)⁸ betreffende diefstal bepaalt dat:

“Hij die enig goed dat geheel of ten dele aan een ander toebehoort wegneemt, met het oogmerk om het zich wederrechtelijk toe te eigenen, wordt, als schuldig aan diefstal, gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie.”

Indien de diefstal door twee of meer verenigde personen is gepleegd worden deze personen met gevangenisstraf van ten hoogste 6 jaren gestraft of geldboete van de vijfde categorie, aldus artikel 2:289 WvSr (nieuw).⁹ In tegenstelling tot het 'oude' Wetboek van Strafrecht is in het 'nieuwe' wetboek diefstal ten opzichte van een toerist, die voor recreatieve doeleinden in het land aanwezig is, afzonderlijk als verzwarende omstandigheid opgenomen in artikel 2:289 van het 'nieuwe' wetboek.¹⁰

In het geval sprake is van een woning of een daarbij behorend erf gelden strafverzwarende omstandigheden. Artikel 2:290 WvSr (nieuw)¹¹ schrijft dan voor dat:

- “1. Met gevangenisstraf van ten hoogste acht jaren of geldboete van de vijfde categorie wordt gestraft diefstal in een woning of op een bij een woning behorend erf, door iemand die artikel 2:65 heeft overtreden.*
- 2. Indien de in het eerste lid omschreven diefstal vergezeld gaat van een van de in artikel 2:289 vermelde omstandigheden, wordt gevangenisstraf van ten hoogste twaalf jaren of geldboete van de vijfde categorie opgelegd.”*

Indien de diefstal voorafgaand, vergezeld of gevolgd wordt door geweld of bedreiging met geweld is het artikel 2:291 WvSr (nieuw)¹² omtrent diefstal met geweld voorhanden inhoudende:

- “1. Met gevangenisstraf van ten hoogste twaalf jaren of geldboete van de vijfde categorie wordt gestraft diefstal, voorafgegaan, vergezeld of gevolgd van geweld of bedreiging met geweld tegen personen, gepleegd met het oogmerk om die diefstal voor te bereiden of gemakkelijker te maken, of om, bij betrapping op heterdaad, aan zichzelf of andere deelnemers aan het misdrijf hetzij de vlucht mogelijk te maken, hetzij het bezit van het gestolene te verzekeren.*

⁸ Artikel 323 Wetboek van Strafrecht (oud) luidt: “Hij die eenig goed dat geheel of ten deele aan een ander toebehoort, wegneemt, met het oogmerk om het zich wederrechtelijk toe te eigenen, wordt, als schuldig aan diefstal, gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van ten hoogste zestig gulden.”

⁹ Artikel 324 sub 4 Wetboek van Strafrecht (oud) luidt: “Met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren wordt gestraft: (...) 4° diefstal door twee of meer vereenigde personen (...)”

¹⁰ Het 'nieuwe' diefstal artikel over verzwarende omstandigheden is iets anders dan het 'oude' artikel. In het 'nieuwe' artikel is de volgorde van de opgenomen omstandigheden iets gewijzigd en wordt niet langer gesproken over diefstal van vee uit de weide en diefstal van een motorrijtuig. Tevens is diefstal ten opzichte van een toerist toegevoegd.

¹¹ Artikel 324a Wetboek van Strafrecht (oud) luidt:

- “1. Met gevangenisstraf van ten hoogste twaalf jaren wordt gestraft diefstal in een woning of op een bij een woning behorend erf, door iemand die zich aldaar buiten weten of tegen de wil van de rechthebbende bevindt.*
- 2. Indien de in het eerste lid omschreven diefstal vergezeld gaat van een der in artikel 324, onderdelen 4 en 5, vermelde omstandigheden, wordt gevangenisstraf van ten hoogste zestien jaren opgelegd.”*

¹² Artikel 325 Wetboek van Strafrecht (oud) luidt:

- “1. Met gevangenisstraf van ten hoogste vier en twintig jaren wordt gestraft diefstal, voorafgaande, vergezeld of gevolgd van geweld of bedreiging met geweld tegen personen, gepleegd met het oogmerk om dien diefstal voor te bereiden of gemakkelijk te maken, of om, bij betrapping op heeter daad, aan zich zelven of andere deelnemers aan het misdrijf hetzij de vlucht mogelijk te maken, hetzij het bezit van het gestolene te verzekeren.*
- Levenslange gevangenisstraf dan wel een tijdelijke gevangenisstraf van ten hoogste vierentwintig jaren wordt opgelegd:*
  - 1°. indien het feit den dood ten gevolge heeft;*
  - 2°. indien het feit wordt gepleegd met het oogmerk een terroristisch misdrijf voor te bereiden of gemakkelijk te maken. Levenslange gevangenisstraf dan wel een tijdelijke gevangenisstraf van ten hoogste vier en twintig jaren wordt opgelegd, indien het feit den dood ten gevolge heeft.”*

2. *Gevangenisstraf van ten hoogste vijftien jaren of geldboete van de vijfde categorie kan worden opgelegd indien het feit wordt gepleegd onder een of meer van de in artikel 2:289 of artikel 2:290, eerste lid, genoemde omstandigheden alsmede indien het feit zwaar lichamelijk letsel ten gevolge heeft.*
3. *Gevangenisstraf van ten hoogste achttien jaren of geldboete van de vijfde categorie kan worden opgelegd, indien het feit de dood ten gevolge heeft.”*

Verder bevat het Wetboek van Strafrecht ook een artikel over afpersing, namelijk artikel 2:294 WvS (nieuw).¹³ Dit artikel luidt als volgt:

1. *Hij die, met het oogmerk om zich of een ander wederrechtelijk te bevoordelen, door geweld of bedreiging met geweld iemand dwingt hetzij tot de afgifte van enig goed dat geheel of ten dele aan deze of aan een derde toebehoort, hetzij tot het aangaan van een schuld of het niet doen van een inschuld, hetzij tot het ter beschikking stellen van gegevens, wordt, als schuldig aan afpersing, gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twaalf jaren of geldboete van de vijfde categorie.*
2. *Met ten hoogste dezelfde straf wordt gestraft hij die de dwang, bedoeld in het eerste lid, uitoefent door de bedreiging dat gegevens die door middel van een geautomatiseerd werk zijn opgeslagen, onbruikbaar of ontoegankelijk zullen worden gemaakt of zullen worden gewist.*
3. *Artikel 2:291, tweede en derde lid, is op dit misdrijf van toepassing.”*

Vuurwapen- en wapenverordening

Ten slotte bevatten zowel de Vuurwapenverordening¹⁴ als de Wapenverordening¹⁵ straffen indien het verbod om respectievelijk ‘op de openbare weg of op enige voor het publiek toegankelijke plaats een wapen bij zich te hebben’ of ‘een vuurwapen of munitie voorhanden te hebben’ wordt overtreden. In artikel 11 van de Vuurwapenverordening staat onder meer dat:

“Hij, die een bij of krachtens deze verordening gesteld verbod, overtreedt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van ten hoogste tienduizend gulden.”

Hiernaast bepaalt het eerste lid van artikel 11 van de Wapenverordening dat:

“1. Hij die de verbodsbepaling van artikel 1 overtreedt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van ten hoogste tienduizend gulden.”

2.2 Criminaliteitsbeeldanalyse

De Criminaliteitsbeeldanalyse (hierna ook: de CBA) van Sint Maarten heeft betrekking op de periode van 2008 tot en met 2010.¹⁶ In de CBA wordt onder een overval verstaan:

“Een diefstal met geweld waarbij de dader een wapen gebruikt om het slachtoffer een goed afhandig te maken”.

Als het slachtoffer ertoe wordt gedwongen het goed af te geven, wordt dit volgens de CBA geregistreerd als afdreiging.

¹³ Artikel 330 Wetboek van Strafrecht (oud) luidt:

1. *Hij die, met het oogmerk om zich of een ander wederrechtelijk te bevoordelen, door geweld of bedreiging met geweld iemand dwingt hetzij tot de afgifte van eenig goed, dat geheel of ten dele aan dezen of aan een derde toebehoort, hetzij tot het aangaan van een schuld of het niet doen van een inschuld, wordt, als schuldig aan afpersing, gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier en twintig jaren.*
2. *Levenslange gevangenisstraf dan wel een tijdelijke gevangenisstraf van ten hoogste vier en twintig jaren wordt opgelegd, indien het feit de dood ten gevolge heeft.”*

¹⁴ Landsverordening houdende nadere voorzieningen op het stuk van wapens en munitie (vuurwapenverordening), AB 2013, GT no. 183.

¹⁵ Landsverordening houdende nadere voorzieningen op het stuk van wapens (wapenverordening), AB 2013, GT no. 331.

¹⁶ Criminaliteitsbeeldanalyse (2011), KLPD.

Opsporing

De CBA vermeldt dat vanwege het grote aantal overvallen er in oktober 2007 bij het KPSM een overvallenteam is opgericht. Cijfermatig is te zien dat het aantal overvallen, na een forse stijging in de periode 2000-2006, sindsdien is afgenomen. Volgens de CBA is het KPSM, door het capaciteitsgebrek, niet in staat om op grote schaal rechercheurs in te zetten voor het oplossen van overvallen. Als er een levensdelict wordt gepleegd, wordt ook een beroep gedaan op rechercheurs uit het overvallenteam. Verder is het voor de opsporing lastig dat de inwoners van Sint Maarten niet snel geneigd zijn informatie over een dader van een overval te delen met de politie, waardoor het de politie meer tijd kost om dit soort ernstige delicten op te lossen. Ook het feit dat Sint Maarten aan Saint Martin grenst, maakt de opsporing lastig. Overvallers maken bewust gebruik van de open grens en weten dat zij hierdoor het werk van de politie bemoeilijken.

Vervolging

Hoewel er voor het plegen van een overval strenge straffen worden uitgedeeld, tot wel veertien jaar celstraf, blijven gewelddadige overvallen op grote schaal voorkomen en er zijn geen signalen waaruit zou kunnen worden opgemaakt dat het fenomeen de komende tijd zal gaan afnemen. In de CBA wordt ook uitgelegd wat voor negatieve invloed overvallen op de toerisme industrie kunnen hebben. Opgemerkt wordt dat gelet op de grote imagoschade die overvallen aan Sint Maarten als 'Friendly Island' toebrengen, het risico bestaat dat toeristen en cruiseschepen Sint Maarten op den duur gaan mijden. Daaraan gerelateerd is iedere overval, met name op personeel of passagiers van cruiseboten, er één te veel, omdat het uitblijven van inkomsten uit het toerisme de samenleving van Sint Maarten een grote klap zou toebrengen. Om die reden zou de aanpak van overvallen extra aandacht verdienen. Naast het toerisme hebben overvallen op woningen en bedrijven ook een enorme impact. Het veelvuldig voorkomen van overvallen op woningen en bedrijven vraagt om een prioritaire aanpak van overvallen, vooral omdat deze vaak met excessief geweld gepaard gaan en grote onrust in de samenleving teweegbrengen. Tevens wordt opgemerkt dat slachtoffers van overvallen, voornamelijk detailhandel en horeca, weinig doen aan preventie.

Ten slotte wordt aangegeven dat Sint Maarten de laatste jaren veelvuldig te maken heeft gehad met overvallen door jeugdigen die het gebruik van grof geweld niet schuwden. Naar schatting wordt bij een derde van de overvallen waar geweldsmiddelen worden meegenomen, ook gebruik gemaakt van geweld.

Kortom, overvallen verdienen volgens de CBA gezien de aard en de ernstige schadelijke gevolgen voor individuen (gezondheid en financieel) en bedrijven (financieel) een hoge prioriteit.

2.3 Beleid inzake de opsporing en vervolging van overvallen

2.3.1 Het OM

2.3.1.1 Jaarplannen en -verslagen

Vanaf 2012 zijn in de jaarplannen van het OM op basis van de CBA geweldsdelicten, waaronder overvallen, geprioriteerd. In het jaarplan 2013 staat dat het gebruik van geweld in combinatie met geweldsdelicten een voortdurend zorgpunt is op Sint Maarten. Tevens staat er in het plan dat het benoemen van een speciale officier van justitie voor de *Special Unit Robberies* dienstig kan zijn aan het verhogen van de effectiviteit van de opsporing. In het jaarplan 2014 wordt het gebruik van vuistvuurwapens als extra zorgpunt benoemd. Door de enorme impact van geweldsdelicten verdient de opsporing ervan hoge prioriteit. Verder wordt aangegeven dat de politie in de loop der jaren met de *SUR* een goede eenduidige werkwijze heeft opgebouwd, terwijl het *SUR*-team weet wie de criminelen zijn die doorgaans de genoemde misdrijven plegen. Volgens het OM maakt dit de *unit* effectief. Het jaarplan 2015 vermeldt dat door de impact van het bezit en gebruik van vuurwapens en het daarmee gepaard gaande geweld bij overtreding van de vuurwapenwetgeving standaard hoge straffen worden geëist. Voorts meldt het plan dat gewapende overvallen verhoudingsgewijs vaak voorkomen, dat het korps een speciaal overvallenteam heeft en dat de politie in 2014 alle zaken waarin een verdachte is, zal aanbrenge bij het OM opdat ze voor de rechter gebracht kunnen worden. De genoemde aanpak zal in 2015 worden doorgezet, aldus het jaarplan.

In de tot nu toe door het Openbaar Ministerie gepubliceerde jaarverslagen is door de jaren heen weinig of niets opgenomen over overvallen.

2.3.1.2 Aanwijzingen OM

De Procureur-Generaal heeft een tweetal aanwijzingen uitgevaardigd dat relevant is voor de aanpak van de bestrijding van overvallen. Het betreft de aanwijzingen: illegaal vuurwapen / munitie bezit en diefstal met geweld.

Aanwijzing illegaal vuurwapen / munitie bezit

Per 1 maart 2015 is de aanwijzing “*illegaal vuurwapen / munitie bezit*” in werking getreden.¹⁷ In de aanwijzing geeft het OM aan dat de beschikbaarheid en het gebruik van vuurwapens de laatste jaren –ook in Sint Maarten – is toegenomen. Tevens is een toename te zien van de toepassing van grof geweld. De aanwijzing is één van de maatregelen om hieraan een halt toe te roepen. In de aanwijzing is een richtlijn gegeven voor de strafeisen indien een persoon illegale vuurwapens en munitie voorhanden heeft. Tevens is rekening gehouden met strafverzwarende omstandigheden.

Aanwijzing diefstal met geweld

Voor wat betreft het vervolgingsbeleid van het OM ten aanzien van het onderwerp overvallen is per 1 juni 2015 de aanwijzing “*Diefstal met geweld*” in werking getreden.¹⁸ In de aanwijzing kan gelezen worden dat:

“De aanpassing van bestaande richtlijnen met betrekking tot diefstallen met geweld en afpersingen is een reactie van het OM op de sterke roep vanuit de samenleving om de straffen voor het plegen van gewelddadige overvallen een zwaarder punitief karakter te geven”.

In de aanwijzing is een richtlijn gegeven voor de strafeisen die de officieren ten aanzien van de verdachte moeten eisen voor het dreigen met geweld en het toepassen van geweld (gebruik van wapens). Tevens is rekening gehouden met strafverzwarende omstandigheden.

2.3.2 Het Korps Politie Sint Maarten

Relevante beleidsstukken van het korps over overvallen betreffen het inrichtingsplan KPSM (2010), het herziene inrichtingsplan KPSM (2012) en de jaarplannen. Tot op heden zijn er geen jaarverslagen door het korps opgesteld.

2.3.2.1 Inrichtingsplan

In het inrichtingsplan staat dat beheersing van criminaliteitsproblemen onder meer kan worden bereikt door middel van preventieve, handhavende en repressieve maatregelen.¹⁹ Ter bestrijding van criminaliteit maakt het korps onderscheid tussen veel voorkomende criminaliteit, Lokaal Ernstige Criminaliteit en zware en/of georganiseerde criminaliteit. De feitelijke aanpak realiseert men door middel van de incidentgerichte- en probleemgerichte aanpak van opsporing. Ook het KPSM heeft op basis van de CBA overvallen als prioriteit aangewezen.

2.3.2.2 Herziene inrichtingsplan

In het herziene inrichtingsplan staat dat de verschillende recherche functies komen te vervallen en worden gevoegd in de functie ‘specialistisch rechercheur’.²⁰ Omdat de specialisatie van de rechercheurs niet als zodanig is te herkennen met name voor de ons omringende landen zullen bepaalde vormen van criminaliteit worden beschreven in verschijningsvorm, clustering en aanpak. Voorbeeld is de Lokaal Ernstige Criminaliteit, waaronder overvallen, straatroof, woninginbraken en moord vallen.

2.3.2.3 Jaarplannen

Jaarplan 2012

Dit jaarplan vermeldt dat het beeld in 2011 weergeeft dat er een lichte daling is in het aantal overvallen. Echter merkt men op dat er sprake is van een *dark number* en geen onderzoek is gedaan naar de aangiftebereidheid ten aanzien van het genoemde delict. Er is een geregistreerd aantal overvallen van rond de 200, wat als substantieel wordt ervaren. Aangegeven wordt dat het genoemde aantal op verharding kan wijzen maar tevens op een zwakke keten van opsporing, vervolging, berechting en rehabilitatie. Tevens bestaat bij het KPSM de indruk dat preventie niet naar behoren werkt.

¹⁷ Richtlijn voor de strafvordering, Aanwijzing illegaal vuurwapen / munitie bezit, nr. 2015/01.

¹⁸ Richtlijn voor strafvordering, Aanwijzing diefstal met geweld, nr. 2015/02.

¹⁹ Het oorspronkelijke inrichtingsplan, versie 17a, d.d. 15 juni 2010, is goedgekeurd door de politieke stuurgroep.

²⁰ In 2012 is het inrichtingsplan herzien. Het herziene inrichtingsplan is niet bekrachtigd door het ministerieel overleg.

Jaarplan 2013

Het jaarplan 2013 gaat niet specifiek in op overvallen.

Jaarplan 2014

In het daarop volgende jaarplan van 2014 is aangegeven dat gewapende overvallen verhoudingsgewijs vaak voorkomen, aandacht is voor slachtoffers van overvallen en wijst men op het negatieve effect van overvallen op het land Sint Maarten. Gewapende overvallen zijn niet alleen diep ingrijpend voor de slachtoffers, maar kunnen ook zeer grote schade toebrengen aan het imago van Sint Maarten en daarmee een negatief effect hebben op het vestigingsklimaat en de voornaamste inkomstenbron voor de economie van Sint Maarten, het toerisme. Het korps concludeert dat de SUR ooit als project is begonnen, maar dat instandhouding ervan belangrijk is. Overvallen zijn als delict geprioriteerd binnen het KPSM en worden te allen tijde onderzocht en bij een positieve opsporingsindicatie wordt tot verder onderzoek naar de verdachten overgegaan. Het resultaat zal zijn dat al de zaken die tot een verdachten leiden allemaal voor de rechter gebracht zullen worden. Tevens zal overleg gevoerd worden met stakeholders met betrekking tot het beschikbaar stellen van camerabeelden.

Jaarplan 2015

Voor wat betreft overvallen was in het laatste kwartaal van 2014 een trend te zien van overvallen op banken, casino's en juweliers en zijn er pogingen geregistreerd, aldus het jaarplan 2015. Er zijn veel BOB-middelen ingezet, wat zeer arbeidsintensief was. In het kader van de efficiency zal het korps in 2015 de onderzoeken richten op alternatieve opsporingsmiddelen. Dit betreft de inzet van technische ondersteuning, een campagne gericht op preventie-informatie aan risico lokaliteiten en het betrekken van CPO's bij onderzoeken waarin locaties/bedrijven stelselmatig slachtoffer zijn geworden van overvallen. Verder behoren buurtpreventie, preventieve maatregelen in risicolocaties (niet zijnde buurten) en investering in Plaats Delict-management met een accent op overvallen tot de alternatieve opsporingsmiddelen. De in het plan gestelde doelen zijn een oplossingspercentage van 25%, een verlaging van de overvallen met 5% en het benoemen van *hotspots* en *targets* (doelwitten). Tevens zullen informatie-sessies gehouden worden door het overvallenteam aan potentiële *targets* en zullen gerichte acties samen met de surveillancedienst plaats moeten gaan vinden. Opgemerkt wordt dat van belang is dat de capaciteit van de SUR op peil is en blijft, waarbij de deelname van de Koninklijke Marechaussee (hierna ook: de KMar) in aantal en kwaliteit moet blijven. Alleen als hiervan sprake is kan het team zich, volgens het plan, gaan richten op niet alleen de incidenten, maar ook de probleemgerichte aanpak. Volgens het plan is daarvoor nodig 1 extra KMar onderzoeker, 1 *twinningpartner* van Politie Nederland en 2 administratieve krachten voor de gehele divisie opsporing.

2.3.2.4 Notitie aanpak overvallen

Begin 2015 is vanuit het hoofd justitiële divisie van het KPSM een notitie uitgegaan naar de teamleider van het overvallenteam omtrent de aanpak van overvallen vanaf 2015. In de notitie wordt aangegeven, dat in het laatste kwartaal van 2014 de overvallen zowel in aard als aantal ernstiger werden. Tevens is het oplossingspercentage op zijn laagst vergeleken met eerdere jaren. Verder wordt gewezen op het capaciteitsgebrek in het gehele korps en erop gewezen dat de inzet van beschikbare capaciteit bij de SUR voor verbetering vatbaar is. Het hoofd streeft derhalve vanaf 2015 naar een andere aanpak waarbij de teamleider van de SUR het volgende in kaart moet brengen:

- *Hotspots*.
- Aantrekkelijke doelen.
- Zaken die gelegenheid bieden aan de dader en het slachtoffer kwetsbaar maken.
- De werkwijze van de dader.
- Zicht op stelselmatige daders.
- Inzichtelijk maken van de acties van de politie.

Door middel van de verkregen informatie zal de werkwijze van het team aangepast worden door: tegenhouden, informeren van aantrekkelijke *targets*, acties te intensiveren rondom *hotspots* of in risico perioden en daadkracht bij overvallen. Het laatste vergt een sterke sturing en een *helicopterview* om zaken goed te blijven prioriteren. Ook is een duidelijke taakstelling binnen onderzoeken van belang. Tevens moet er een verdeling komen tussen incidenten en probleemgerichte opsporing. Ten slotte is het belangrijk dat alle mogelijkheden die het korps biedt (informatie, AD, CPO, AR) benut worden.

In de wederhoorfase heeft het KPSM het concept genaamd “*Een aanpak voorbij overvallen*” d.d. augustus 2015 aan de Raad overgelegd, waarin een integrale aanpak ten aanzien van overvallen wordt gekenschetst. In het concept wordt onder meer de problematiek beschreven, extra maatregelen voorgesteld en de kosten in kaart gebracht. Het concept dient nog becommentarieerd en geformaliseerd te worden door het Managementteam van het KPSM.

3

Aanpak van de bestrijding van overvallen in de praktijk

Inleiding

Gezien de grote impact van overvallen op de persoonlijke levenssfeer van personen dient er voldoende aandacht voor de aanpak van de bestrijding van overvallen te zijn. In dit hoofdstuk bekijkt de Raad de aanpak in de praktijk.

3.1 Wetgeving inzake de opsporing en vervolging van overvallen

Volgens alle geïnterviewden kan het team goed uit de voeten met het wettelijk kader, waaronder de BOB-wetgeving. Van dit laatste maakt het team veelvuldig gebruik, echter ervaart men binnen het team een tweetal knelpunten in de uitvoering. Indien personen door middel van een vordering gedwongen worden om mee te werken aan het onderzoek kan dit verdere contacten in de toekomst schaadden. Tevens vergt de inzet van de bevoegdheden veel meer administratieve handelingen dan voorheen, wat niet bevorderlijk is voor bijvoorbeeld het door-rechercheren. Hoewel volgens het korps extra administratieve krachten soelaas moeten gaan bieden, is dit niet volgens iedereen een goede oplossing. Voor het juridisch goed opstellen van bijvoorbeeld aanvraag processen-verbaal (hierna ook: PV's) is volgens een aantal respondenten namelijk het niveau van een rechercheur vereist. In wederhoor vult het korps aan dat zij een andere mening zijn toegedaan, namelijk dat één of meerdere administratieve krachten prima ondersteuning kunnen bieden bij het opstellen van BOB-bevelen. Voor het OM heeft de BOB-wetgeving ook meer administratie met zich gebracht. Een voorbeeld is de notificatieplicht inhoudende dat in elke zaak een betrokkene ingelicht moet worden indien bepaalde BOB-bevoegdheden zijn ingezet.

Volgens het OM benut het team de mogelijkheid om eerst mondeling akkoord te verkrijgen van de Ovj voor de inzet van bepaalde BOB-bevoegdheden onvoldoende. In wederhoor vult het KPSM aan dat geregeld van mondelinge bevelen gebruik wordt gemaakt, echter verlaagt het de werkdruk niet omdat het bevel op enig moment alsnog schriftelijk opgesteld en geadmistreerd dient te worden. Vergaande BOB-bevoegdheden zijn niet relevant voor de SUR.

3.2 Beleid inzake de opsporing en vervolging van overvallen

Op grond van de CBA zijn overvallen geprioriteerd door het OM en het korps. Desgevraagd geeft het OM aan dat de jaarplannen van het OM ver voor het betrokken jaar opgesteld moeten worden, waardoor er discrepanties bestaan tussen de jaarplannen en -verslagen. In de jaarplannen zijn geweldsdelicten geprioriteerd, echter wordt niet of nauwelijks in elk jaarverslag hierover gerapporteerd.

Tussen het OM en het korps geldt de werkafpraak dat alle zaken door het korps gescreend worden.²¹ Aan de hand van de prioriteiten, de opsporingsindicatie en de impact wordt bepaald welke zaken in behandeling worden genomen. Nu voor overvallen geldt dat alle zaken behandeld moeten worden dienen alle zaken door de teamleider van de SUR gescreend te worden en ingevoerd in het speciaal daarvoor bestemde registratiesysteem, genaamd *casescreeningssysteem*.²² Niet alle geïnterviewden zijn van mening dat dit laatste daadwerkelijk consequent gebeurt.

Overvallen genieten prioriteit 1 en zijn aangemerkt als *high impact crimes*.²³ Uitgangspunt daarbij is dat prioriteit 1 zaken altijd in behandeling worden genomen.

²¹ Zie voor een uitgebreide bespreking van de *casescreening* het rapport (2014): "Het OM in de incidentgerichte opsporing in Sint Maarten" van de Raad voor de rechtshandhaving. Philipsburg: Raad voor de rechtshandhaving.

²² Ibid.

²³ Als prioriteit 1 zaken (hierna ook: prio 1) zijn aangemerkt: Moord/doodslag, verkrachting, atrako's (bruut geweld, gebruik vuurwapens).

Binnen de overvallen wordt geprioriteerd op ernst van het feit, soort bedrijf dat is overvallen (casino's en banken gaan voor andere bedrijven zoals supermarkten) en bekende verdachte (overvallen met verdachte in hechtenis gaan voor overvallen zonder verdachte in hechtenis). Alle grote zaken van de SUR (bijvoorbeeld indien casino's of banken worden overvallen dan wel gewonden of doden vallen) worden middels een lijst ingebracht in de lokale stuurgroep.

Onderzoeken naar bankovervallen zijn zeer intensief en hebben directe gevolgen voor de voortgang van andere overvalzaken.

Voor het overige wordt niet expliciet geprioriteerd binnen de overvallen op bijvoorbeeld personen of overvallen op personen in woningen. In de wederhoorfase is de Raad erop gewezen dat het korps sinds mei 2015 woningovervallen prioriteert. Echter komt prioritering in het gedrang door de ondercapaciteit.

Het korps werkt met oplossingspercentages als *target*. De *targets* gelden voor het totaal aan overvallen en zijn niet uitgesplitst per categorie overval. Vanuit het OM zijn geen *targets* gegeven aan het korps.

Elke maand ontvangt het korps een zittingslijst met alle zaken. De teamleider filtert de SUR-zaken eruit en zorgt ervoor dat de teamleden tijdig het dossier opleveren aan het OM. De afspraak met het OM is dat eind-processen-verbaal minimaal 2 weken voor de zittingsdatum ingeleverd dienen te worden. Een geïnterviewde geeft aan dat deze termijn meestal gehaald wordt.

Voor het overige is geen algemeen of specifiek beleid van kracht ten aanzien van de aanpak van de bestrijding van overvallen.

3.3 Special Unit Robberies

De *Special Unit Robberies* is meer dan 5 jaar geleden begonnen als een project. Thans kan volgens geïnterviewden niet meer gesproken worden van een project, omdat het team een onmisbare en permanente plaats inneemt binnen het Korps Politie Sint Maarten. Het team is belast met het onderzoeken van overvallen.

3.3.1 Doelstellingen

De doelstellingen van de SUR zijn in min of meerdere mate opgenomen in de verschillende jaarplannen.

3.3.2 Personeel

De SUR bestaat uit 4 KMar-leden, 3 korpsleden en 1 teamleider. De teamleider is sinds een jaar werkzaam bij het overvallenteam. Er zijn geen specifieke functiebeschrijvingen voorhanden voor de teamleider van de SUR en de teamleden. In wederhoor vult het KPSM aan dat alle korpsleden een functiebeschrijving hebben en dat het uitblijven van inwerking treding van het functieboek knelpunten oplevert.

De leden van het team behoren ingeroosterd te worden in twee diensten, de dag- en de avonddienst. Echter door de huidige bezetting werken alle leden uitsluitend de dagdienst. Alleen de leden van de SUR worden ingezet om piketdiensten te draaien voor overvallen. In de avonduren en in het weekend draaien telkens 2 leden van het team piketdiensten, waarvan telkens 1 KMar-lid. Dit laatste is omdat onvoldoende werkvoertuigen voor de teamleden van het korps voorhanden zijn en de KMar-leden allen wel over een werkauto beschikken. Voordeel van eigen piketdiensten is dat het onderzoek ter plaatse altijd door het team plaatsvindt. In wederhoor vult het KPSM aan dat het gebrek aan voertuigen recherche breed speelt en er onvoldoende financiën zijn om dit op te lossen. Hoewel de leden van de SUR uitsluitend ingezet behoren te worden op overvallen, zijn de meningen verdeeld over de vraag of dit ook altijd in de praktijk gebeurt. Alle geïnterviewden zijn het erover eens dat het korps en dus ook het overvallenteam uitbreiding behoeft, zeker gezien in 2016 twee leden het team zullen verlaten, zo vult het korps aan in wederhoor. Immers overvallen moeten altijd opgepakt worden gezien het *high impact* karakter ervan. Echter, gevolg van de beperkte capaciteit is dat thans een groot deel van de zaken niet goed uitgerechercheerd kunnen worden.

Er is door alle rechercheurs een basiscursus recherche gevolgd en de teamleider van de SUR heeft ook een vervolgcursus genoten. Hoewel er vervolgcursussen voor de rechercheurs gepland zijn, lopen deze vast op het budget. Desondanks ervaren de respondenten de kennis en opleiding van het specialistische team overwegend als

voldoende. Vijf van de acht teamleden (waarvan 4 leden van de KMar) hebben een cursus dossiervorming gevolgd. Een aantal geïnterviewden meent dat het een meerwaarde voor de dossiers van het team zou hebben indien de overige leden ook deze cursus zouden kunnen volgen. Uit het onderzoek van de Raad blijkt tevens dat in ieder geval op 1 van de dossiervormers van het team veelvuldig een beroep wordt gedaan voor dossiervorming voor onderzoeken zowel binnen als buiten het team.

Verder blijkt niet alleen de Nederlandse taal, maar ook de Engelse taal een punt van aandacht te zijn binnen het korps en ook binnen het team. In kennis van de Nederlandse taal ontbreekt het vooral aan schriftelijke vaardigheden. Het 'lokale' Engels is niet altijd even goed verstaanbaar voor de niet-lokale leden, wat extra belasting vormt voor de teamleden van het korps die de beelden of taps (BOB-bevoegdheden die veelvuldig worden ingezet door het team) dienen te beluisteren.

In het kader van kennisoverdracht is de afspraak binnen het korps dat het korpslid gekoppeld zal worden aan een KMar-lid, ook wel *twinning* genoemd. De meningen zijn verdeeld over of deze afgesproken *twinning* plaatsvindt met de KMar-leden in het team. Volgens een geïnterviewde zou de teamleider hier meer op kunnen toezien, echter is het wel afhankelijk van de persoon in kwestie of hij/zij bereid is om te leren.

3.3.3 Middelen en voorzieningen

Na een overval is onderzoek van sporen en beeldmateriaal zeer belangrijk. Een overvallenteam is hiervoor mede afhankelijk van technische hulpmiddelen. Op een enkeling na menen al de respondenten dat het overvallenteam onvoldoende middelen heeft om hun werk (efficiënter) te kunnen doen. Aanvragen voor werkmiddelen stuiten veelal op ontoereikende financiën, aldus het korps in wederhoor. De wetgeving kent wel voldoende bevoegdheden toe, echter ontbreekt (een deel van) het bijbehorende materieel. Thans moet het gehele team videobeelden opslaan op 1 externe harde schijf die men in bruikleen heeft. Er is onvoldoende digitale opslagcapaciteit, zo wordt in wederhoor aangevuld. De beelden kunnen uitsluitend bekeken worden op 1 laptop, die eveneens in bruikleen is. De enige piketauto van het team heeft geen standaarduitrusting om het werk op het plaats delict te kunnen doen. Ook ontbreekt een bedrijfsprocessensysteem. Tevens kan geen ruime zoekslag gemaakt worden met het thans gebruikte tapsysteem, inhoudende dat relatief weinig informatie die van belang kan zijn voor andere onderzoeken uit het systeem opgehaald kunnen worden. In wederhoor vult het KPSM aan dat korpsleden thans middels een cursus een *upgrade* krijgen van het tapsysteem.

Een ander knelpunt is het tijdsverloop tussen de overdracht van de resultaten van het onderzoek van de digitale experts van het korps naar het overvallenteam. Dat loopt door de beperkte capaciteit van de digitale recherche noodgedwongen op tot wel twee weken. De twee digitale rechercheurs bedienen namelijk niet alleen het gehele korps, waaronder de SUR, maar ook andere diensten. Aanschaf van apparatuur voor de digitale experts om efficiënter te kunnen werken lopen vast op financiën, zo vult het korps aan in wederhoor. De resultaten van het onderzoek van de digitale experts gaan via de informatie-unit (die overal van op de hoogte dient te zijn), naar het overvallenteam. Het voorgaande zorgt volgens respondenten ondanks de inspanningen voor het nodige tijdsverlies en beïnvloedt de pakkans van overvallers. Een oplossing zou kunnen zijn om de resultaten gelijktijdig terug te koppelen aan zowel de info-unit als naar de SUR, zo vertelt een geïnterviewde.

Breder gezien zal het team volgens een geïnterviewde van het KPSM ook baat hebben bij een sectie technische ondersteuning binnen het korps. Concrete voorstellen lopen echter veelal vast op onvoldoende financiën.

Een aantal respondenten ervaren de huisvesting van het team als krap. Thans zitten alle leden van het team, met uitzondering van de teamleider, in één kantoor. Hierdoor kan niet altijd even geconcentreerd gewerkt worden als men zou willen.

3.3.4 Aanpak

3.3.4.1 Prioritering

Zoals eerder aangegeven genieten overvallen prioriteit, inhoudende dat alle overvallen in onderzoek worden genomen door de SUR.

Indien sprake is van diefstal met geweld waarbij een wapen is gebruikt of een poging daartoe dan wordt dit aangemerkt als een overval welke uitsluitend door de SUR wordt onderzocht. In alle andere gevallen wordt het onderzoek gedaan door de Algemene Recherche. Als bijvoorbeeld op straat een ketting van iemands nek wordt getrokken dan wordt het onderzocht door de Algemene Recherche.

3.3.4.2 Werk-/procesbeschrijving

De SUR beschikt niet over een werk- of procesbeschrijving op schrift. Bij grote overvallen wordt ook niet met een draaiboek gewerkt, met als gevolg dat elke keer opnieuw ad hoc wordt gehandeld.

3.3.4.3 Werkwijze in de praktijk

Het specialistische overvallenteam kent in de praktijk een werkwijze die verschilt met die van de Algemene Recherche. Indien overdag of in de nacht een melding van een overval binnenkomt, dient altijd één of meer leden van het team ter plaatse te gaan bij het bedrijf of slachtoffer om bewijs veilig te stellen – al dan niet met hulp van de Forensische opsporing – en de aangifte en verklaringen op te nemen. Deze werkwijze komt volgens respondenten het onderzoek en de kwaliteit van de processen-verbaal ten goede. Een enkeling vraagt zich af of de door de rechercheurs verrichte handelingen zoals opname van de standaard aangifte en verklaringen en het veiligstellen van sporen niet bij respectievelijk de intake of uniformdienst belegd kan worden.

Hoewel elke overval van ‘a’ tot ‘z’ behandeld dient te worden door het gehele team, zijn de meningen van respondenten verdeeld over of dit ook daadwerkelijk gebeurt. Er is geen overeenstemming of er gewerkt wordt met een eindverantwoordelijk teamlid (niet zijnde de teamleider) voor elke zaak of dat het gehele team verantwoordelijk is hiervoor. Een geïnterviewde meent dat de leden in plaats van een gedeelde verantwoordelijkheid voor het geheel, zelfstandig verantwoordelijk moeten worden gemaakt voor de behandeling van een specifiek aan het lid toegewezen zaak. Dit kan een positief effect hebben op de beleving van de zaak door de verantwoordelijke en de bereidheid van diezelfde persoon om een zaak met goed gevolg af te ronden, aldus de geïnterviewde.

De huidige capaciteit kan volgens een respondent beter benut worden. Door het capaciteitsgebrek ziet een aantal geïnterviewden meer brood in het doen van projectmatige onderzoeken dan alleen incidentgerichte onderzoeken zoals thans het geval is. Een respondent geeft aan dat de zaken waarin geen zicht is op een dader wellicht een andere aanpak behoeven. Die zaken zouden projectmatig opgepakt kunnen worden door bijvoorbeeld alle bulkzaken van overvallen in een wijk geheel uit te rechercheren en eventuele overeenkomsten samen te laten komen. Hiermee kan meer zicht op de daders komen en eventuele samenwerkingsverbanden tussen verschillende daders gezien worden. Het KPSM vult in wederhoor aan dat met de huidige bezetting projectmatige onderzoeken moeilijk te realiseren is.

Op het bureau wordt alles geregistreerd en verwerkt, waarna de teamleider beslist welke verdere opsporingshandeling de verschillende leden van het team dienen te verrichten. In de interviews komt naar voren dat de werkverdeling geëvalueerd moet worden, omdat in de praktijk is ingeslopen dat het werk niet altijd evenredig verdeeld wordt onder de leden. Qua dagelijkse werkzaamheden blijkt dat niet elk lid van het team naar evenredigheid dossiers vormt en dat de dossiers ook afhankelijk van de zwaarte van het dossier door telkens dezelfde leden gevormd wordt. Verder dienen er aan dossiers nog te vaak onnodige correcties plaats te vinden door de leiding.

Naast het gebruik van de werkopdrachten vinden er ook *briefings* plaats. Elke maandag is er een *briefing* voor de gehele recherche en dagelijks één van de SUR. Tijdens de *briefing* bespreken de leden nieuwe zaken en de voortgang en verrichtingen in lopende zaken. Hoewel het merendeel van de geïnterviewden het nut en noodzaak van de dagelijkse *briefing* aangeeft, levert het tijdstip waarop het gehouden wordt knelpunten op. De *briefing* wordt dagelijks om 08:00 gehouden en moet vaak afgebroken worden omdat het teamleiders overleg om 8:30 plaats vindt. Dit komt de inhoud van de *briefing* niet ten goede. Zo komt het voor dat de werkverdeling wel eens pas na het teamleidersoverleg plaatsvindt. Het verplaatsen van één van de overlegvormen naar een ander tijdstip zou een

goede oplossing kunnen bieden, aldus meerdere geïnterviewden. Alleen bij grote overvalzaken vindt *debriefing* plaats.

Op het moment is geen goed zicht op de daders (de daders betreffen zowel minderjarigen als meerderjarigen in allerlei leeftijden), de onderlinge (georganiseerde) verbanden tussen overvallen of de (inter)nationale goederenstroom en connecties. Over de aanpak van het team ten aanzien van een zaak met een minderjarige overvaller is tijdens de inspectie geen overeenstemmend beeld naar voren komen. De respondenten geven aan dat de zaak van de minderjarige respectievelijk uitsluitend door de *SUR* onderzocht wordt, overleg plaatsvindt met het team jeugd & zeden of overgedragen wordt aan het team jeugd & zeden.

Uit de interviews komt naar voren dat de teamleden veel bezig zijn met het vullen van systemen. Registratie vindt namelijk versnipperd plaats op vier manieren. Alle overvalzaken worden ingevoerd in het *casescreenings*bestand. In het mutatiesysteem *WRR* wordt kort en beknopt de overval met een uniek nummer gemuteerd. In de digitale mappen van de *SUR* vindt uitgebreide registratie plaats in *WORD*-bestanden (bijvoorbeeld aangiften en vorderingen) en journalen. Elke zaak heeft een onderzoeksmap met bijbehorend zaaksjournaal. Een enkeling geeft aan dat dit laatste bij gebrek aan tijd niet consequent bijgehouden kan worden. Ten slotte wordt in een *Excel*-bestand voor het management de feiten in de zaak omschreven en aangegeven welke voorwerpen zijn onvreemd. Geïnterviewden vertellen dat er een groot gemis is aan een rechersysteem. Thans moet er teveel vertrouwd worden op het geheugen van de rechercheur. De hoeveelheid aan informatie die de rechercheurs binnenhalen met videobeelden en taps kunnen ze niet jaren onthouden en hier koppelingen tussen blijven maken met zaken uit eerdere jaren. Verder neemt het bevragen van het kenteken- of bevolkingsregister veel tijd in beslag, omdat de *SUR* hier geen direct toegang toe heeft. Dit autorisatieniveau komt toe aan de *info-unit*, waardoor de *SUR* een verzoek moet indienen bij de *info-unit*. De *info-unit* maakt gebruik van een 'data-dump', wat een verouderd bestand is. Bijvoorbeeld na een door de *info-unit* bij een medewerker van het bevolkingsregister ingediend verzoek dient er gewacht te worden op antwoord van de betreffende medewerker. Bijkomend probleem is dat de verkregen gegevens uit de registers vaak niet betrouwbaar zijn.

De meningen zijn verdeeld over of het team werkt met sjablonen, formats of standaard *PV's* voor de verschillende documenten en dossiers. De teamleider en de sectiechef zijn belast met de controle van alle dossierstukken.

Zoals eerder aangegeven heeft de beperkte capaciteit directe gevolgen voor de aanpak van de bestrijding van overvallen. In principe behandelt het team op het moment uitsluitend incidentgerichte zaken en is er wegens capaciteitsgebrek, de waan van de dag en de noodzaak om te ageren geen ruimte voor projectmatige onderzoeken. Toevoeging van 1 fte van de *KMar* aan het team moet volgens de leiding van het korps op korte termijn soelaas gaan bieden voor projectmatig onderzoek ten aanzien van de tot dan geregistreerde overvallen. De *SUR* bestaat dan uit 2 'poten': een incidentele poot en een projectmatige poot. Een geïnterviewde is geen voorstander van splitsing van het team gezien de huidige beperkte bezetting. Het *KPSM* vult in wederhoor aan dat voor een structurele splitsing meer mankracht nodig is.

Uit de inspectie van de Raad blijkt dat door de waan van de dag de werkwijze van het team erop neer komt dat alle overvallen geadministreerd worden, maar door het grote aanbod aan overvalzaken en de beperkte capaciteit komt het team er niet aan toe om alles te behandelen en af te handelen. Doel is op het moment het aanhouden en veroordeeld krijgen van personen, voor meer is geen tijd. Indien geen zicht op de dader is, wordt de zaak geparkeerd totdat de dader of nieuwe gegevens op tafel komen. Dit laatste betreft veelal *DNA*-sporen. Zolang en indien niets nieuws naar boven komt blijft de zaak liggen. Het gevolg is een grote hoeveelheid 'plankzaken' zonder zicht op de dader. Het korps kon de Raad hierover geen cijfermateriaal overleggen.

Een aantal respondenten wijst erop dat de informatiepositie van de *SUR* is verslechterd ten opzichte van voorheen, omdat de rechercheurs van de korpsleiding alleen gericht de straat op mogen. De door de *Community Police Officers* (hierna ook: *CPO's*) vergaarde informatie is een belangrijke bron. Meer communicatie vanuit het korps zou volgens geïnterviewden een oplossing kunnen bieden om het vertrouwen van de burger in de politie te herstellen.

Successen van het team worden door de geïnterviewden toegeschreven aan een combinatie van expertise, DNA-technieken en geluk. De SUR is volgens geïnterviewden een specialistisch team dat zich uitsluitend op overvallen richt waardoor de kennis is gebundeld. Doordat het een klein en vast team is, kan ook betere sociale controle plaatsvinden.

DNA-technieken levert bijvoorbeeld op dat wanneer een dader na recherchewerk opgepakt wordt, met zijn DNA soms een veelheid aan zaken opgelost kunnen worden. Wel wordt door respondenten erop gewezen dat het team flexibel moet zijn en zich moet blijven ontwikkelen om de steeds slimmer wordende overvallers bij te blijven.

Desgevraagd geeft de korpsleiding aan dat er in 2011/2012 een evaluatie van de werkwijze van de *Special Unit Robberies* heeft plaatsgevonden.

3.3.4.4 Interne en externe sturing

De teamleider van de SUR wordt begeleid en aangestuurd door de sectiechef. De teamleider stuurt en begeleidt op zijn beurt weer de leden van het team. Door de onderbezetting is de teamleider meewerkend voorman. Dat wordt overigens zeer gewaardeerd. Een enkeling geeft aan dat de sturing door de teamleider naar behoren verloopt, terwijl andere respondenten menen dat er ruimte is voor verbetering. Uit verschillende interviews komt naar voren dat het team meer gebaat zou zijn bij een meer structurele uitvoering van de leidinggevende rol door de teamleider, waarbij een *helicopterview* onmisbaar is. Een totaaloverzicht betekent volgens een aantal respondenten dat meer gedelegeerd kan worden, het team beter aangestuurd kan worden en meer ruimte is voor voortgangsbewaking.

Op een enkeling na geven alle geïnterviewden aan dat er weliswaar een OvJ is die overvallen in de portefeuille heeft, echter in de praktijk is de piket officier met de betreffende overval belast. Het komt nog voor dat een OvJ pas bij een aanvraag van de SUR voor de inzet van een BOB-bevoegdheid op de hoogte geraakt van een overval waarvan het OM vindt eerder op de hoogte te moeten zijn gesteld. Een richtlijn waarin onder meer staat wanneer de OvJ ingelicht moet worden moet uitkomst gaan bieden. Of er snel een beslissing wordt genomen in een zaak is volgens een respondent van het korps officiersafhankelijk.

Volgens de portefeuille houdende OvJ is de algehele sturing van het OM op overvalzaken voor verbetering vatbaar. Meer specifiek is er ook geen sturing van het OM op projectmatige onderzoeken, anders dan in de stuurgroep. De officier – met bijna een jaar overvallen in de portefeuille – heeft nog geen concrete invulling gegeven aan de portefeuille, waardoor geen (over)zicht op de zaken is. Naast dat nog formele afspraken met het korps gemaakt moeten worden over de aanpak van de bestrijding van overvallen, moet de wensenlijst van de portefeuille-OvJ over prioritering tussen en handelswijze bij verschillende categorieën overvallen ook nog formeel gecommuniceerd worden aan de SUR. De officier geeft aan dat het OM bijvoorbeeld altijd ingelicht wil worden in het geval sprake is van een overval op personen in woningen, zeker als er kinderen aanwezig waren. Dit gebeurt nog niet altijd. Ook wil het OM meteen op de hoogte geraken indien sprake is van een overval in de *Frontstreet*.

Volgens een aantal respondenten is het contact met het OM in de loop der jaren verbeterd. Een deel van de teamleden heeft direct contact met de officier en een deel – op de door de leiding voorgeschreven wijze – via de teamleider. In wederhoor licht het KPSM toe dat teamleden direct mogen overleggen met het OM, echter is het de leden niet toegestaan om de onderzoekstactiek met de officier te bepalen.

3.3.4.5 Rol informatie-unit KPSM

Gezien de ernst van overvallen heeft de SUR behoefte aan een vaste tactische analist en een operationeel analist. Bij gebreke daarvan verricht de analist van de info-unit de tactische analyses voor het overvallenteam. Door middel van een informatie gestuurde politie *tool* (hierna ook: IGP-*tool*) worden verschillende onderwerpen in beeld gebracht zoals *hotspots* en *hottimes*. Verder houdt de analist onder meer het aantal overvallen bij, signaleert trends en maakt *briefings*. Echter deze analist bedient het gehele korps, waardoor langer dan gewenst gewacht moet worden op antwoord op een ingediende zoekvraag of analyse. Wel wordt erop gewezen dat een goede analyse valt of staat met goede mutaties. Dit is nog een aandachtspunt in het gehele korps. Sinds dit jaar stelt de info-unit op eigen initiatief elementen uit de overvalldata uit de IGP-*tool*, die voor de Franse kant van belang kunnen zijn, ter beschikking aan de Gendarmerie. Op het moment is geen ruimte voor operationele analyse van overvalzaken.

3.3.4.6 Cijfers KPSM

Jaarlijks worden cijfers door het korps gepresenteerd over verschillende delicten, waaronder overvallen (zie tabel 1). Voor wat betreft de cijfers wordt toegelicht dat in 2011 een groot aantal liquidaties hebben plaatsgevonden. De onderzoeken daarnaar vergde ook inzet van de medewerkers die belast waren met overvallen. Als gevolg hiervan is er een achterstand ontstaan in de aanpak van overvallen. Vanaf begin 2012 is het team weer op grotere sterkte waardoor de overvallen weer intensiever aandacht krijgen, aldus de toelichting.

Tabel 1: Jaarcijfers aantal overvallen en bijbehorende oplossingspercentages in de periode 2010-2015

	Overvallen	Oplossingspercentage
2010	238	18%
2011	296	19%
2012	199	24%
2013	160	17%
2014	150	>20%*
2015 (t/m mrt)	28**	

Bron: KPSM Jaarcijfers 2010-2014

* Op het moment van de berekening door het KPSM was het jaar nog niet afgesloten

** Bron: KPSM.

Een respondent van het korps geeft aan dat er weliswaar een afname van het aantal overvallen te zien is in de cijfers, echter nemen de overvallen qua ernst toe. In hoofdstuk 3.2 is reeds vermeld dat het korps in het geval van overvallen werkt met oplossingspercentages ten aanzien van het totaal aantal overvallen. Een aantal geïnterviewden plaatst een kritische kanttekening bij het gebruik van cijfers waaronder oplossingspercentages. Afhankelijk van de aangehouden definitie bij de cijfers zou een betere of andere voorstelling van de situatie gepresenteerd kunnen worden dan in werkelijkheid het geval is. Ook kan afgevraagd worden of percentages óf het aantal aangehouden verdachten belangrijker is. Verder kan de arrestatie van 1 enkele dader met een veelvoud aan overvallen op zijn naam de cijfers sterk beïnvloeden.

3.3.4.7 Samenwerking

Bij de oprichting van het overvallenteam was er sprake van kennisoverdracht door de teamleider van het *Atrako*-team van Curaçao. Thans vindt geen samenwerking of uitwisseling van *best practices* tussen de *SUR* en overvallen-teams van omliggende (ei)landen binnen het Koninkrijk, zoals Curaçao en de BES-eilanden, plaats. Tussen de *SUR* en de Franse kant vindt de samenwerking op politie-politie basis ad hoc plaats. Op informatieniveau is de relatie beter en structureler. Zowel de *info-unit* als de teamleider wisselen via de *liaison* informatie uit met de Franse Gendarmerie. Ook wordt er over en weer gewerkt met rechtshulpverzoeken. Een meerderheid van de geïnterviewden geeft aan dat de verzoeken sneller worden afgehandeld door de Nederlandse kant dan de Franse kant. Indien sprake is van een achtervolging van één of meer overvallers aan de Nederlandse kant en deze verplaatsen zich richting de Nederlands-Franse grens, dan belt de centrale post naar de Gendarmerie om bijstand.

3.3.4.8 Slachtofferhulp

Volgens een geïnterviewde wordt de impact van overvallen op slachtoffers onderschat. In Sint Maarten moet slachtofferhulp nog van de grond komen.²⁴ Er is geen bureau slachtofferzorg. Op het moment verloopt hulp aan slachtoffers van overvallen ad hoc en is dit rechercheursafhankelijk. De komst van zo een bureau is een *must* en zal volgens geïnterviewden een positief effect hebben op het algehele vertrouwen van burgers in politie en justitie.

²⁴ Raad voor de rechtshandhaving (2012). *Slachtofferhulp in Sint Maarten. Inspectieonderzoek van de Raad voor de rechtshandhaving naar de hulp aan slachtoffers van delicten en naar de verankering van hun positie in de wetgeving*. Philipsburg: Raad voor de rechtshandhaving.

3.4 Preventie

Verschillende geïnterviewden wijzen erop dat de overvallenproblematiek in een breder perspectief gezien moet worden, namelijk in een sociaal-economisch kader. Deze omstandigheden moeten aangepakt worden. Ook wordt erop gewezen dat de aanpak van jeugd een positief effect zou kunnen hebben op het aantal overvallen. Een geïnterviewde wijst erop dat zolang het slagingspercentage van een overval hoog blijft de overvallers ermee door blijven gaan. Alle geïnterviewde wijzen op het nut en noodzaak van preventie. Echter zijn de meningen verdeeld over wie dit zou moeten doen.

Vanuit het team wordt niks structureels gedaan op preventief gebied. De *core business* van de recherche is zaken oplossen. Toch vinden ad hoc acties plaats, zoals bijvoorbeeld patrouilles door het team vlak voor kerst of een training aan bankmedewerkers. Een enkele geïnterviewde meent dat preventie thuis hoort bij de uniformdienst en/of de wijkagenten (*CPO's*). De *CPO* wordt gezien als de verbinding tussen de wijk en het korps en moet een ketenaanpak bevorderen. Ze zijn *partnerships* aangegaan met 'sleutelfiguren' in de samenleving en tezamen zoeken ze naar oplossingen voor gerezen problemen in de wijk. De *CPO's* gaan ten aanzien van overvallen preventief te werk door het organiseren van *townhall meetings* en de mensen in de wijk te benaderen en te wijzen op preventieve maatregelen, zoals het afschermen van vluchtroutes. Verder is de informatie die de wijkagenten binnen halen vanuit de wijken van belang voor niet alleen het overvallenteam maar ook voor een beeld van de wijk zelf. Elke kwartaal zorgt de analist van de info-unit voor een beeld van de wijk waarin de *CPO* werkzaam is, waarin cijfers en *modus operandi* zijn opgenomen. Het korps werkt hier informatie gestuurd.

Bij de ondernemers in Sint Maarten valt volgens geïnterviewden nog veel winst te behalen in de preventieve sfeer. Op het moment worden preventieve tips veelal niet opgevolgd. Aan Chinese supermarkten is bijvoorbeeld geadviseerd om hun kassa's naar achteren te verplaatsen en juweliers hebben in plaats van sluisen hun deuren wagenwijd openstaan. Ook maken winkeliers geen of onvoldoende gebruik van de mogelijkheden ten aanzien van preventieve middelen zoals camera's en DNA-sprays. Nodig is volgens respondenten dat bedrijven hun *mindset* en hun procedures ten aanzien van preventie veranderen. Thans heeft de *SUR* geen concrete afspraken gemaakt met de bedrijven en worden geen bestuursrechtelijke maatregelen ingezet. Een aantal verzekeringsmaatschappijen zijn ten aanzien van preventiemaatregelen voor banken wel actief, zo vertelt een geïnterviewde. Voor wat betreft andere ondernemingen, waaronder juweliers, is het op orde hebben van beveiligingsmaatregelen, zoals camera's, alarmen en *shutters*, onderdeel van de verzekering. Echter ontbreekt bij een te groot deel van de ondernemers de prikkel om daadwerkelijk preventiemaatregelen te treffen, zo vertelt een respondent. Een respondent van een verzekeringsmaatschappij vertelt regelmatig hun (nieuwe) klanten te adviseren om bijvoorbeeld een deel van de juwelen in de kluis te laten, toegangssluisen te hanteren of ander soort glas te gebruiken voor hun etalage, echter wordt veelal geen actie ondernomen. Deze gang van zaken ten aanzien van de ondernemers in Sint Maarten komt de aanpak van de bestrijding van overvallen in de preventieve sfeer niet ten goede.

4

Analyse en conclusie

Inleiding

Dit hoofdstuk bevat de analyse en conclusies over de wetgeving, beleid en bevindingen betreffende de aanpak van de bestrijding van overvallen.

4.1 Wetgeving inzake de opsporing en vervolging van overvallen

Hoewel de Sint Maartense wetgeving het begrip overval niet kent en ook geen specifieke artikelen bevat die betrekking hebben op overvallen, kunnen diegenen die belast zijn met de bestrijding van overvallen prima uit de voeten met de relevante bepalingen in de Rijkswet politie, het Wetboek van Strafvordering, het Wetboek van Strafrecht en de vuurwapen- en wapenverordening.

Het in juni 2015 in werking getreden 'nieuw' Wetboek van Strafrecht is *up-to-date* en biedt naast de al bestaande mogelijkheden, thans ook nog specifiekere mogelijkheden. Zo is diefstal met geweld gepleegd jegens een toerist nu expliciet als verzwarende omstandigheid benoemd. Hiermee heeft de wetgever duidelijk voor ogen dat het welzijn van toeristen in Sint Maarten specifieke aandacht behoeft en de vervolgingsinstantie meer *tools* gegeven om dit aan te pakken. Het toerisme is per slot van rekening de nummer 1 inkomstenbron van het land.

Vooraf van de bijzondere opsporingsbevoegdheden opgenomen in het Wetboek van Strafvordering, zoals het vorderen van gegevens (onder meer beeldmateriaal) en taps, wordt door de *Special Unit Robberies* veelvuldig gebruik gemaakt gedurende het onderzoek naar een overval. De Raad attendeert het team erop dat het 'nieuwe' wetboek van Strafrecht eist dat eigenaren van voor het publiek toegankelijke besloten ruimtes zoals winkels op duidelijke wijze aan het publiek kenbaar dienen te maken dat een gesloten-camera-circuit aanwezig is in deze ruimte.²⁵ Naast uitbreiding van bevoegdheden ter bestrijding van onder meer overvallen brengt de BOB-wetgeving meer administratie met zich mee voor zowel het overvallenteam als het OM. De Raad is er niet van overtuigd dat de inzet van administratieve krachten ter verlichting van de administratieve werkzaamheden behorende bij BOB-vorderingen uitkomst zal bieden. De werkzaamheden passen volgens de Raad meer bij die van een onderzoeker. Wellicht dat de tijdens het onderzoek geopperde mondelinge toestemming van de officier voor de inzet van een BOB-middel uitkomst kan bieden om de administratieve lasten van het team meer qua tijd te spreiden.

4.2 Beleid

Alle beleidsstukken hebben met elkaar gemeen dat zij vermelden dat overvallen een serieus probleem vormen in Sint Maarten dat aanpak behoeft. Op basis van de CBA en de *high impact* ervan zijn overvallen in de opsporingsfase aangemerkt als prioriteit 1 in Sint Maarten.

Het is de Raad opgevallen dat hoewel geweldsmisdrijven (waaronder overvallen) expliciet in de jaarplannen van het OM geprioriteerd zijn, over het onderwerp en de behaalde resultaten zeer weinig tot niets is opgenomen in de verschillende tot nu toe gepubliceerde jaarverslagen van het Openbaar Ministerie. Hierdoor blijft het voor de Raad en zodoende ook voor de leiding van het OM onduidelijk in hoeverre de gestelde prioriteiten zijn behaald. De Raad verwijst hieromtrent naar zijn eerdere rapport waarin modernisering van het bedrijfsprocessensysteem PRIEM wordt aanbevolen.

Het korps heeft sinds 2010 geen jaarverslagen geproduceerd. Dit is volgens de Raad een gemis, omdat hierdoor niet nagegaan kan worden of de door het KPSM gestelde doelen en prioriteiten behaald zijn.

²⁵ Artikel 3:36 (nieuw) Wetboek van Strafrecht.

Ten aanzien van de vervolging van overvallen zou de politie alle zaken die tot een verdachte hebben geleid aanbrengen bij het OM zodat de verdachte vervolgd kon worden. Daarbij zouden standaard hoge straffen geëist worden in het geval geweld en vuurwapens zijn gebruikt, aldus het jaarplan van het korps en de CBA. In 2015 is dit beleid concreter ingevuld door het OM in een tweetal aanwijzingen van de PG (aanwijzing illegaal vuurwapen / munitie bezit en aanwijzing diefstal met geweld) waarin duidelijke richtlijnen voor de officier zijn opgenomen ten aanzien van de strafeisen. Voor wat betreft de vervolging is de aanpak duidelijk vervat in de genoemde aanwijzingen.

De Raad ervaart het als een gemis dat naast prioritering van overvallen in de opsporingsfase en de tweetal aanwijzingen betrekking hebbend op de vervolgingsfase geen expliciet inhoudelijk beleid is geformuleerd ten aanzien van de inrichting van de aanpak van de bestrijding van overvallen.

Echter een goed zicht op de aard en omvang van overvallen is een voorwaarde om een passend beleid te kunnen formuleren.²⁶ Dit zicht ontbreekt nog in Sint Maarten. Er dient in een *up-to-date* onderzoek inzichtelijk gemaakt te worden wat de problematiek precies behelst alvorens daar gericht op ingezet kan worden. Dit kan bijvoorbeeld inzichtelijk gemaakt worden door analyses te verrichten naar kenmerken van overvallen (bijvoorbeeld overvallen per sector en per dag/maand) en kenmerken van daders (afkomst, recidive en leeftijd). Een aantal punten in de notitie 'aanpak overvallen' van het hoofd justitiële divisie van het korps biedt een goed uitgangspunt voor het genoemde onderzoek. Zo een onderzoek past tevens binnen de ontwikkeling van het korps naar een informatie gestuurde politie (zie ook paragraaf 4.3.4.5).

4.3 Special Unit Robberies

In Sint Maarten maken overvallen een ernstige inbreuk op de rechtsorde. Binnen het Korps Politie Sint Maarten is de *Special Unit Robberies* specifiek belast met de bestrijding van (een poging tot) diefstal met geweld waarbij een wapen is gebruikt. Daar overvallen vallen onder *high impact crimes* zal er altijd aandacht voor moeten zijn binnen het korps. Ooit begonnen als een project heeft de SUR thans een permanente en onmisbare plaats binnen het korps.

4.3.1 Doelstellingen

De doelstellingen van de SUR zijn in min of meerdere mate opgenomen in de verschillende jaarplannen van het korps. De Raad wees er al eerder op dat door het ontbreken van jaarverslagen niet nagegaan kan worden of de door het KPSM gestelde doelen behaald zijn.

4.3.2 Personeel

Reeds in de CBA is geconstateerd dat het korps wegens het gebrek aan capaciteit niet in staat is om op grote schaal rechercheurs in te zetten voor het oplossen van overvallen. Toen al werd een beroep gedaan op leden van het team voor onderzoeken anders dan overvallen (bijvoorbeeld levensdelicten). Dit beeld komt ook naar voren uit de huidige inspectie van de Raad. Het SUR-team bestaat thans uit 8 leden, waarvan 4 KMar-leden en 4 agenten van het korps. De kennis en opleiding van de leden van het team is over het algemeen voldoende voor de bestrijding van overvallen. Op het gebied van dossiervorming valt nog winst te behalen. Ook de Raad vindt het een meerwaarde hebben voor de (verdeling van) dagelijkse werkzaamheden van het team als de overige leden ook de kans geboden wordt om een cursus dossiervorming te volgen. Daarmee wordt aan een deel van de in de interviewfase genoemde knelpunten tegemoet gekomen.

Gezien het aanbod aan zaken is de bezetting – ondanks de grote inspanningen van het huidige team – onvoldoende om het huidige aanbod aan zaken goed op te kunnen pakken. Derhalve dient efficiënt omgegaan te worden met de inzet van de huidige medewerkers van het team totdat voldoende capaciteit beschikbaar is voor de SUR. Zoals al wordt onderkend in de genoemde notitie van de leiding van de JD, impliceert dit een andere aanpak dan thans wordt gebezigd (zie paragraaf 4.3.4). Inzicht in de aard en omvang van overvallen zal een goede leidraad hiervoor kunnen bieden.

²⁶ Zie voor een voorbeeld van zo een onderzoek:

<https://www.politie.nl/binaries/content/assets/politie/documenten-algemeen/gewelddadige-vermogenscriminaliteit-2013-def-2.pdf>

De Raad meent dat – naast algemene functiebeschrijvingen van een rechercheur en teamleider – specifieke functiebeschrijvingen voor zowel de SUR-leden als de teamleider de aanpak van de bestrijding van overvallen ten goede zal komen, omdat hiermee ieders taken en werkzaamheden binnen het team duidelijker vaststaan. Aan de hand hiervan zou ook aan de *twinning* meer concrete invulling kunnen worden gegeven. Zowel de Nederlandse als de collega's van het korps kunnen dan bijvoorbeeld op het gebied van taal over en weer van elkaar leren. Een meer gedetailleerde beschrijving van de functie van de teamleider specifiek gericht op de SUR biedt de vrij nieuwe teamleider meer houvast voor een concrete invulling van zijn taken in de praktijk.

In de plannen van het korps wordt blijvende deelname van de KMar in het team, zowel in aantal als kwaliteit, als voorwaarde gesteld om naast incidentgericht te werken ook projectmatige onderzoeken te kunnen verrichten. Hiervoor is volgens het korps voor de korte termijn 1 extra KMar-lid benodigd. De Raad vraagt zich af of toevoe-ging van 1 extra lid aan het team voldoende zal zijn om een werkbare splitsing te maken binnen het team. De Raad spreekt derhalve de hoop uit dat het korps na de genoemde splitsing van het team tussentijds zal evalueren of de nieuwe bezetting en aanpak zijn vruchten afwerpt.

4.3.3 Middelen en voorzieningen

De Raad meent dat een specialistisch team voldoende (basis)middelen nodig heeft, zeker als zij een *high impact crime* als een overval dient te bestrijden. Dit geldt des te meer als daders hun *modus operandi* blijven ontwikkelen en burgers onbereid zijn informatie met de *Unit* te delen. Juist dan worden niet alleen standaard middelen, maar ook technische middelen steeds belangrijker om de overvallen effectief te blijven bestrijden. Externe harde schijven, voldoende laptops en dienstauto's behoren volgens de Raad tot de standaard uitrusting van een specialistisch team. De Raad beveelt aan het team zo spoedig mogelijk van de hiervoor genoemde permanente middelen te voorzien zodat de SUR hun werk goed uit kan voeren.

In het jaarplan 2015 van het KPSM staat dat in het kader van efficiency de onderzoeken zich zullen richten op alternatieve opsporingsmiddelen, zoals de inzet van technische ondersteuning. De Raad meent dat hier spoedig een aanvang mee moet worden gemaakt. Qua de inzet van technische middelen ter bestrijding van overvallen kan volgens de Raad worden gedacht aan de inzet van drones²⁷, publieke camera's op strategische plekken in Philipsburg en knooppunten in het wegennet dan wel aan een zogeheten overvallen-applicatie²⁸ voor ondernemers of burgeralert. Voor een optimaal resultaat ten aanzien van een deel van deze middelen is samenwerking tussen zowel publieke als private partijen een *must*. Echter ook voor de inzet van technische middelen geldt dat de behoefte van Sint Maarten eerst goed in kaart gebracht dient te worden samen met het kostenplaatje.

Registratie vindt thans versnipperd plaats. Dit komt een goed zicht op de problematiek niet ten goede. Registratie kan derhalve efficiënter met een thans ontbrekend researchsysteem. Naar de Raad begrijpt is een recherche-module voor ACTS voorhanden. Tevens zou SUMM-IT een goede optie zijn. Reeds in zijn rapport "Het opsporingsproces door de recherche in Sint Maarten" deed de Raad hieromtrent de aanbeveling: "Schaf in samenspraak met het korps zo snel mogelijk een adequaat mutatie- en recherche-informatiesysteem aan".²⁹ De Raad spreekt de hoop uit dat hier twee jaar later vaart achter gezet wordt.

²⁷ Begin 2014 is het verzoek gehonoreerd van het ministerie van Justitie te Curaçao aan het ministerie van Defensie te Nederland om één van hun onbemande vliegtuigen uitgerust met camera (een Drone) tijdelijk in te mogen zetten ter bestrijding van overvallen.

²⁸ In 2014 is in samenwerking met lokale ondernemers op Curaçao een overvallen-applicatie gelanceerd waarbij de ondernemer die slachtoffer is geworden van een overval, direct na de overval een bericht verzend naar zijn collega's in de omgeving waarna alle collega's uitkijken naar de overvaller(s) en zodoende sneller tot een signalement en gerichte lokalisering van de daders plaats kan vinden. De politie is ook aangesloten op de applicatie en kan hierdoor gerichter en dus informatiegestuurd de daders opsporen.

²⁹ Raad voor de rechtshandhaving (2013). *Het opsporingsproces door de recherche in Sint Maarten. Inspectieonderzoek van de Raad voor de rechtshandhaving naar het functioneren van het opsporingsproces van de recherche van het korps politie Sint Maarten*. Philipsburg: Raad voor de rechtshandhaving.

4.3.4 Aanpak

4.3.4.1 Prioritering

Zoals reeds aangegeven hebben alle overvallen prioriteit 1. Alle overvallen worden in de praktijk in onderzoek genomen.

4.3.4.2 Werk- / procesbeschrijving

Volgens de Raad komt het de aanpak van de bestrijding van overvallen door de *Special Unit Robberies* ten goede indien er zo nodig een instructie komt over de aanpak van de bestrijding van overvallen. Tevens dient volgens de Raad onderzocht te worden of een algemeen draaiboek voor grotere overvallen de efficiency ten tijde van zo een onderzoek ten goede komt.

4.3.4.3 Werkwijze in de praktijk

Al in het inrichtingsplan van het korps wordt opgemerkt dat beheersing van criminaliteitsproblemen onder meer kan worden bereikt door middel van preventie, handhaving en repressie. Ten aanzien van overvallen constateert de Raad dat de aanpak van de bestrijding van overvallen zich – enkele ad hoc uitzonderingen daar gelaten – vrijwel uitsluitend afspeelt aan de repressieve kant en voornamelijk door de *Special Unit Robberies*. Op het gebied van preventie valt derhalve nog veel winst te behalen (zie verder paragraaf 4.4.)

Voorop staat de grote inzet die dagelijks wordt gepleegd door niet alleen de leden van het SUR-team, maar ook andere korpsleden waaronder de *CPO's* en de analist van de *info-unit*. Hiervoor spreekt de Raad dan ook zijn waardering uit.

De werkwijze van de *SUR* is als volgt:

- Elke overvalzaak waarbij geweld en een wapen gebruikt wordt pakt het team op.
- Er is geen vaste prioritering binnen overvallen. Wel gaan overvallen op casino's en banken en zaken met een verdachte in hechtenis voor andere overvalzaken.
- Het team werkt uitsluitend incidentgericht.
- Het team werkt meer ad hoc informatiegestuurd dan structureel.
- De teamleden gaan alleen 'de straat op' naar aanleiding van een concrete overval of zaak.
- Bij elke overval gaan 1 of meer leden van de *SUR* ter plaatse.
- Verklaringen en aangiftes over overvallen worden uitsluitend door leden van het team opgenomen en opgesteld.
- Er zijn sjablonen en formats voorhanden.
- Alle *SUR*-leden werken aan elke zaak.
- Het team heeft geen directe toegang tot registers (zoals kenteken).
- De teamleden draaien zelf piket diensten voor overvalzaken.
- De *SUR*-leden hebben elke morgen een *briefing*.
- De teamleden registreren in 4 verschillende systemen en er is geen researchsysteem voorhanden.
- De leden van de *SUR* houden zich ad hoc bezig met preventie.

In het jaarplan Openbaar Ministerie 2014 wordt de effectiviteit van de *SUR* door het OM toegeschreven aan een goede eenduidige werkwijze van deze unit en aan dat het team weet wie de criminelen zijn die doorgaans de overvallen plegen. Dit maakt de *unit* volgens het OM effectief.

De huidige aanpak van de *SUR* in combinatie met het grote aanbod aan overvallen en de huidige capaciteit van het team resulteert erin dat weliswaar in elke zaak de eerste handelingen verricht worden (veiligstellen bewijsmateriaal en opname van aangiftes en verklaringen) en dat elke overval administratief verwerkt wordt, maar dat door deze aanpak veel zaken (zonder dader in zicht) in de praktijk op de plank blijven liggen en het totaal van deze zaken blijft toenemen. De Raad concludeert op basis hiervan dat hetgeen werd beoogd met de prioritering van overvallen, het onderzoeken en oplossen van (vrijwel) alle overvallen, op dit moment in de praktijk niet haalbaar blijkt. De Raad maakt zich zorgen over de resultaten verkregen met de huidige aanpak en constateert dat de bevindingen van de Raad in 2015 niet in overeenstemming zijn met de hiervoor genoemde constatering van het OM in zijn jaarplan 2014. Dat het OM nog geen invulling heeft gegeven aan de overvallen portefeuille kan hieraan debet zijn (zie paragraaf 4.3.4.4).

De feitelijke aanpak wordt gerealiseerd door uitsluitend incidentgerichte onderzoeken te doen. De Raad ziet net als het korps ook heil in een projectmatige aanpak naast de thans gebezigde incidentgerichte aanpak. De op handen zijnde splitsing van de werkzaamheden van het team in incidentgericht en projectmatige onderzoeken vindt de Raad derhalve een goede ontwikkeling om niet alleen het grote aantal onopgeloste zaken het hoofd te bieden, maar het biedt tegelijkertijd ook mogelijkheden ten aanzien van zicht op daders, verbanden, goederenstromen en op preventief gebied ter voorkoming van overvallen. Projectmatig werken vereist echter wel structurele analyses en een goede informatie positie. Hier schort het thans nog aan. Op het moment is namelijk geen goed zicht op de daders en meer specifiek jeugdigen, de onderlinge (georganiseerde) verbanden tussen overvallen of de (inter)nationale goederenstroom en connecties. Een dergelijke voorgestelde projectmatige aanpak past ook binnen de beoogde werkwijze van het korps inzake informatie gestuurde politie. Tevens is directe inzage in het kenteken- of bevolkingsregister door in ieder geval de info-unit een *must* om snel op te kunnen treden.

De Raad is van mening dat de werkwijze van de SUR aanpassing behoeft, zoals ook verwoord in de eerder aangehaalde notitie. Gegeven dat er wekelijks meermalen overvallen (blijven) plaatsvinden en het gebruik van geweld daarin toeneemt dient volgens de Raad snel actie ondernomen te worden. Zeker ten aanzien van gebieden zoals Philipsburg (*Frontstreet*) waar zich zowel in het toeristisch hoog- als het laagseizoen veel mensen bevinden.

De teamleider van de SUR heeft al de opdracht gekregen om een en ander in kaart te brengen. Zaak is dat hier vaart mee gemaakt wordt. Afhankelijk van de resultaten zal de werkwijze van het team aangepast worden. Hierbij kan volgens de Raad gedacht worden aan meer zicht op de verschillende categorieën van overvallen, een andere inzet van teamleden en aan prioritering binnen de overvallen. Bij de aanpak van overvallen zijn verder een sterke sturing, een *helikopterview* en een duidelijke taakstelling binnen de onderzoeken volgens de Raad onmisbaar. Monitoring en tussentijdse evaluatie van de werkwijze zal ervoor zorgen dat het team goed kan inspelen op de ontwikkelingen ten aanzien van overvallen en daders en dat daar waar nodig tijdig bijgestuurd kan worden.

4.3.4.4 Interne en externe sturing

De teamleider is thans meewerkend voorman, waardoor een aantal van zijn taken zoals een totaaloverzicht hebben, sturing en voortgangsbewaking in het gedrang komen. Hoewel dit voornamelijk wordt toegeschreven aan een gebrek aan capaciteit, zou ook het ontbreken van een specifieke taakomschrijving en de huidige werkwijze volgens de Raad een rol kunnen spelen. De Raad vraagt zich dan ook af welke invloed splitsing van het team in 2 afdelingen zal hebben op het overzicht, sturing en voortgangsbewaking door de teamleider indien zijn huidige werkzaamheden inclusief meewerkend voorman ongewijzigd blijven. De teamleider dient ruimte te krijgen om zijn eigen werkzaamheden uit te kunnen voeren. Bij het evalueren van de werkwijze dient hier voldoende aandacht voor te zijn.

Overeenkomstig het jaarplan OM 2013 is een portefeuille officier benoemd. Volgens het plan zou dit dienstig zijn aan het verhogen van de effectiviteit van de opsporing. Nu de nu ruim 1,5 jaar overvallen in de portefeuille hebbende officier nog geen concrete invulling heeft gegeven aan de overvallen-portefeuille kan de Raad niet vaststellen of sturing door de officier de effectiviteit van de opsporing heeft verhoogd. De Raad vindt het verontwaardigend dat vanuit het OM al geruime tijd te weinig aandacht is uitgegaan naar de geprioriteerde *high impact crime* overvallen. Naast dat er te weinig sturing aan het team wordt gegeven, heeft het OM geen (over)zicht op zaken. De Raad is content dat het voorgaande erkend wordt door het OM en dat zij voornemens is om hier verandering in aan te brengen. De Raad dringt er echter wel op aan om op korte termijn bijeen te komen met de leiding van de SUR om de wensen, aanpak en prioritering te bespreken en formeel vast te leggen en daaraan vast te houden. Dit zal een gestructureerde aanpak van de bestrijding van overvallen ten goede komen.

4.3.4.5 Rol info-unit KPSM

Doordat het team geen eigen vaste analist(en) heeft, is het team thans afhankelijk van 1 tactische analist die het gehele korps bedient. Als gevolg hiervan werkt het SUR-team niet structureel informatiegestuurd en kan er niet op elk gewenst moment een analyse plaatsvinden. Wellicht dat na evaluatie van de werkwijze van het team en met inachtneming van de op handen zijnde splitsing van het team een tijdelijke oplossing hiervoor gevonden kan worden binnen het team. De Raad is van mening dat hiernaast bezien moet worden hoe de *Special Unit Robberies* permanent de beschikking kan hebben dan wel gebruik kan maken van de benodigde analist(en).

Naast een interne bijdrage levert de info-unit ook een externe bijdrage aan de bestrijding van overvallen in de vorm van het delen van relevante informatie met de Fransen.

4.3.4.6 Cijfers KPSM

In de CBA werd na een forse stijging tot 2006 een afname in de cijfers waargenomen ten aanzien van overvallen. In tabel 2 heeft de Raad een analyse gemaakt van de door het korps verstrekte jaarlijkse totale aantal overvallen en de daarbij behorende oplossingspercentages. De cijfers betreffen gemiddelden uitgesplitst per jaar over de periode van 2010 tot en met 2014. Voor het jaar 2015 was nog onvoldoende informatie om te analyseren.

Tabel 2: Analyse overvalcijfers van het KPSM in de periode 2010-2015

	Overvallen	Aantal per maand (aantal per week) ^{***}	Oplossings% (aantal ^{***})	Onopgelost in % (aantal) ^{***}
2010	238	20 (5)	18% (43)	82% (195)
2011	296	25 (6)	19% (56)	81% (240)
2012	199	17 (4)	24% (48)	76% (151)
2013	160	13 (3)	17% (27)	83% (133)
2014	150	13 (3)	>20%* (>30)	<80% (120)
Totaal	1071	-	19% (204)	81% (867)
2015 (t/m mrt)	28**	9 (2)	-	-

Bron: KPSM Jaarcijfers 2010-2014

* Op het moment van de berekening door het KPSM was het jaar nog niet afgesloten

** Bron: KPSM.

*** Door de Raad berekend op basis van het totaal aantal overvallen en de bijbehorende oplossingspercentages per jaar.

Uit de tabel is af te lezen dat het aantal geregistreerde overvallen vanaf 2010 na een stijging in 2011 vanaf 2012 aan het dalen is. In een periode van 5 jaar zijn er in totaal 1071 geregistreerde overvallen gepleegd. Er zijn in die 5 jaren wekelijks gemiddeld 4 overvallen in Sint Maarten geregistreerd en het oplossingspercentage schommelt rond de 19% oftewel van het totaal aantal geregistreerde overvallen zijn er in 5 jaar 204 opgelost. Dit betekent tegelijkertijd dat ongeveer 81% van de geregistreerde overvallen, namelijk 867 overvallen, in een periode van 5 jaar in onderzoek zijn of onopgelost zijn gebleven. Uit de laatste kolom kan dan ook worden geconcludeerd dat het totaal aantal in onderzoek zijnde en onopgeloste geregistreerde zaken jaarlijks groeit. Dit is zeer onwenselijk gezien de *high impact* van overvallen.

Het korps werkt met oplossingspercentages ten aanzien van het totaal aantal overvallen per jaar. De Raad meent dat het korps het begrip "oplossingspercentage" dient te operationaliseren zodat duidelijk wordt wat het korps hieronder verstaat. Tevens bieden cijfers over het totaal aantal overvallen volgens de Raad wel een algemene richtlijn, maar geen zicht op de aantallen overvallen per categorie (bijvoorbeeld overvallen op woningen vs bedrijven of overvallen op toeristen vs inwoners) en eveneens niet op het aantal door het korps ingerekende daders of aan het OM aangebrachte zaken. De Raad is er derhalve voorstander van als de verschillende categorieën overvallen in kaart gebracht zouden worden zodat de aantallen per categorie gemonitord kunnen worden en gerichtere *targets* afgesproken kunnen worden. Dit zou tevens de aanpak van de bestrijding van overvallen ten goede kunnen komen, omdat meer inzicht in de aard en omvang van overvallen betekent dat de aanpak gericht kan plaatsvinden en indien gewenst meer op maat gesneden kan worden voor bepaalde categorieën. Op die manier kunnen tevens gestelde doelen, zoals 'verlaging van de overvallen per jaar met 5%' beter onderbouwd en gemonitord worden door het korps.

4.3.4.7 Samenwerking

De Raad ervaart het als een gemis dat geen samenwerking of uitwisseling van *best practices* plaats vindt tussen de specialistische overvallenteams van de omringende (ei)landen binnen het Koninkrijk. Hoewel de problematiek op de andere (ei)landen anders is kan lering getrokken worden of ideeën opgedaan worden van bepaalde aanpakken en inzet van bepaalde middelen.

Naar de Raad heeft begrepen zijn door de ministers van Aruba, Sint Maarten, Curaçao en Nederland al enige tijd geleden tijdens het Justitieel Vierpartijen Overleg afspraken gemaakt omtrent samenwerking op het gebied van de aanpak van overvallen. Zowel op Aruba als op Curaçao is in samenwerking met Nederland door middel van verschillende projecten en inzet van middelen hieraan al concrete uitvoering gegeven. De samenwerking ten aanzien van Sint Maarten bevindt zich ten tijde van het onderzoek door de Raad nog in de aanloopfase. De Raad dringt er derhalve op aan om in navolging van de andere (ei)landen snel een aanvang te maken met concrete invulling van de afgesproken samenwerking.

Het eiland bestaat uit twee delen met een open grens. Overvallers maken hier gebruik van en bemoeilijken zodanig de opsporing. Uitsluitend op informatie-niveau wordt door het korps structureel samengewerkt met de Franse kant. Op politie-politie basis is dit ad hoc. De Raad meent dat voor effectieve bestrijding meer contact op politie-politie basis nodig is. Er zal blijvend geïnvesteerd moeten worden in de relatie met de Franse kant. De terbeschikkingstelling van data uit de *IGP-tool* vindt de Raad derhalve een goede stap in die richting.

4.3.4.8 Slachtofferhulp

Een overval heeft een grote impact, niet alleen op de maatschappij maar zeker ook op de betrokken persoon of personen. Het is van immens belang dat goede nazorg geboden wordt aan deze personen. Reeds in het rapport *'Slachtofferhulp in Sint Maarten'* uit 2012 geeft de Raad aan dat de minister van Justitie in 2011 besloten heeft dat er in Sint Maarten een Bureau Slachtofferhulp komt en dat er aan de oprichting daarvan wordt gewerkt. In datzelfde rapport heeft de Raad een 17-tal aanbevelingen gedaan in het kader van diezelfde slachtofferhulp. Drie jaar later constateert de Raad dat een dergelijk bureau nog niet operationeel is in Sint Maarten. Concreet betekent dit dat (vrijwel) geen nazorg wordt geboden aan slachtoffers van overvallen (en andere criminaliteit). De Raad dringt er derhalve nogmaals op aan om niet langer te wachten met het oppakken en uitvoeren van de aanbevelingen uit het rapport van 2012 en een vorm van slachtofferhulp te bewerkstelligen.

4.4 Preventie

Reeds in het jaarplan 2012 van het korps wordt gewezen op de hoogte van het aantal geregistreerde overvallen. Als mogelijke verklaring wordt verharding genoemd, maar ook een zwakke keten en een nog niet naar behoren werkende preventie. Hoewel vanuit het korps ad hoc initiatieven plaatsvinden, ziet voornamelijk een deel van het bedrijfsleven nog niet het nut en noodzaak van preventiemaatregelen. Ook uit de inspectie van de Raad blijkt dat nog veel winst te behalen valt op preventief gebied. Voorkomen is namelijk beter dan genezen. Preventie vereist echter wel een ketenaanpak waarbij zowel de overheid, het bedrijfsleven en de inwoners van Sint Maarten nauw betrokken zijn en waarin ieder zijn verantwoordelijkheid pakt. De Raad is van mening dat het ministerie van Justitie hierin het voortouw moet nemen.

De Raad bespreekt hieronder drie aspecten van preventie: preventie van daderschap, omgevings- of situationele preventie en preventie van slachtofferschap. Hiermee hoopt de Raad een bijdrage te kunnen leveren aan het preventievraagstuk.

Preventie van daderschap

Indien de overheid daderschap in zijn roots aan wil pakken dienen maatschappelijke achterstanden weggenomen te worden. Ongeveer 1/5 van de huishoudens in Sint Maarten leeft op minder dan het minimuminkomen.³⁰ Derhalve is overheidsbeleid benodigd om armoede terug te dringen. Vertaald naar het onderwerp overvallen betekent dit dat zolang het plegen van een overval loont de dader hier niet mee zal stoppen.

In Sint Maarten wordt ten aanzien van overvallen niets (structureels) ondernomen ter preventie van daderschap en ter preventie van recidive. Er is geen zicht op actieve en potentiële recidiverende overvallers. Dit laatste zou vorm gegeven kunnen worden door verscherpt toezicht op vervroegd in vrijheid gestelde daders van overvallen. Dit kan zowel door het korps gebeuren als op basis van afspraken met de reclassering omtrent intensief preventief

³⁰ Sociaal Economische Raad (2015). *"Boost Sint Maarten!" A Conditional Cash Transfers Program to reduce poverty in Sint Maarten*. Philipsburg: SER. 'Boost Sint Maarten' is a necessary addition to poverty policies because two different surveys confirm that around 20% of the households (2,600 in 2011) have an income of 1,000 NAfl/month or below.

toezicht of persoonlijk contact dan wel huisbezoeken. Dit vereist echter wel actieve informatiedeling en samenwerking tussen de verschillende betrokken justitiële instanties.

Ook is geen aandacht voor speciale preventie ten aanzien van de jeugd. Gedacht kan worden aan het structureel stimuleren van jeugdactiviteiten. Zowel op Aruba als op Curaçao wordt in het kader van de aanpak van overvallen ingezet op een interventietraject voor de jeugd. Dit project houdt in dat een veilige omgeving gecreëerd wordt waarin kansarme jongeren met een licht verstandelijke beperking en die zeer beïnvloedbaar zijn aan sport deelnemen. In combinatie met rolmodellen als trainers wordt getracht om deze jongeren op een positieve manier te beïnvloeden. Zo een project zou ook voor Sint Maarten zijn vruchten kunnen afwerpen.

Omgevings- of situationele preventie

Situationele preventie heeft betrekking op maatregelen ten aanzien van de omgeving dan wel situatie. Er dient aandacht te zijn voor situationele kenmerken die overvallen verminderen dan wel voorkomen, zoals techno-preventie, het verhogen van de pakkans en een andere inrichting van de publieke ruimte. Bij techno-preventie kan gedacht worden aan DNA-douches, camera's op *hot spots* of speciaal (inbraakwerend) glas. De pakkans kan worden verhoogd door bijvoorbeeld DNA-douches, sluisen bij de in- en uitgang van de onderneming of gerichte surveillance. Ten slotte kan de publieke ruimte anders ingericht worden door bijvoorbeeld de *Frontstreet* af te sluiten voor gemotoriseerd verkeer of zodat betere sociale controle kan plaatsvinden. Nu veel overvallen op juweliers en banken op klaarlichte dag plaatsvinden dient hiermee zeker bij de preventie rekening te worden gehouden.

Het nemen van beveiligingsmaatregelen zou de overheid in de private sector ook via het vergunningstelsel kunnen afdwingen. Reeds bij de aanvraag van een vergunning door de ondernemer zouden dan specifieke eisen gesteld kunnen worden aan het verlenen dan wel verlengen van vergunningen. Dit veronderstelt echter wel dat samengewerkt dient te worden met de betrokken ministeries.

Preventie van slachtofferschap

Reeds in de CBA werd geconstateerd dat slachtoffers van overvallen en dan met name in de detailhandel en horeca weinig doen aan preventie. Uit het onderzoek van de Raad blijkt dat dit nog steeds aan de orde is en dat slechts ad hoc aan preventie wordt gedaan.

De relatie tussen de overheid en het bedrijfsleven is thans nog te vrijblijvend. De overheid dan wel het ministerie van Justitie dient het bedrijfsleven te stimuleren en ondersteunen zodat zij de gewenste beveiligingsmaatregelen zullen nemen ten aanzien van overvallen. Hierbij kan gedacht worden aan structurele promotie en bewustmaking van het nemen van beveiligingsmaatregelen zoals het plaatsen van camera's buiten de onderneming. Zowel het geven van voorlichting en training als het creëren van bewustwording gebeurt nu ad hoc door de *SUR* en/of de *CPO's*. Tevens kan gedacht worden aan keurmerken, convenanten of subsidies voor ondernemingen. Burgers kunnen een bijdrage leveren door bijvoorbeeld meer elektronisch te gaan betalen.

De eis gesteld in het 'nieuwe' Wetboek van Strafrecht dat ondernemers het publiek moeten attenderen op de aanwezigheid van camera's zou kunnen worden aangegrepen om het gesprek met de ondernemers aan te gaan en ze erop te wijzen dat een simpele sticker al kan bijdragen aan preventie van overvallen.

De aanpak van de bestrijding van overvallen vereist derhalve naast een repressieve aanpak ook een preventieve aanpak. Het geheel aan maatregelen kan alleen tot successen leiden indien zowel de overheid als de private sector als de inwoners van Sint Maarten de handen ineen slaan.

Colofon

Raad voor de rechtshandhaving
Charles Vogesstreet 7 | Joeliva building Philipsburg | Sint Maarten
www.raadrechtshandhaving.com

Oktober 2015 | 88247